

ELŐFIZETÉS

KELVÉN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETVÉSEK:

4-hasabos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólór hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, április 7.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Egy kis meglepetés.

A politikai válság.

A Gotterhalte áldozatai.

Tömeges nyugdíjazás a vasútnál.

Az aradi román egyházmegye szociális képviselői.

Háromszáz diák Aradon.

Köszvényes előtti.

Az aradi szenepárba.

Aradi tudós könyve.

Faar és Barabás.

A színházak virágvasárnapja.

Modern rabeszközkereskedés.

Tárcák: Utópia. Irta: Horváth Kornél.

Carnak: A kerkadi lakerecs. Irta: Bignio Martiska.

Egy kis meglepetés.

Arad, április 6.

Csodálatos áramlat kapott lábra az utóbbi időben Aradon. A város közönsége, mely a különböző vállalatok leltárában úgy van felvéve, mint valami kitűnő fajú fejtés tehát: ez a közönség kezd érdeklődni a szerződések, vagy helyesebben mondva a járlatok iránt, melyek kíséretében évtizedes használat végett kiszolgáltatták őt egyik-másik u. n. közcélokat szolgáló vállalatnak.

Nyilvános könyvtárak, kaszinók és olvasó-egyletek, sajnos, nem veszik fel katalógusaikba e szerződések nyomtatott példányait, mert először is nyomtatott példányok nincsenek, másodsor pedig, mert általános tévhit, hogy e közhasznu

olvasmányok kevesebb pikantériával szolgálnak, mint Prevost regényei. Ah, mekkora csalódás! Lelkünkre, nincs pikánsabb lektűr messze földön, mint azoknak a kontraktusoknak szövege, melyek egyik-másik vállalattal vadházasságban tartanak együtt bennünket. Azért mondjuk, hogy vadházasságban, mert frigyünkön csak annyi az áldás, amennyit a bagóhitre szór a bokor, melynek tövében a szerelem vadvirága fakad.

Aradszerte jelentős esemény képezi beszéd tárgyát néhány nap óta. Ne kicsinyelje senki: ez esemény a villamos társulat szerződése.

A közműhely szőnyegen fekvő ügyből kifolyólag került napfényre az érdekes okirat s most szélteben-hosszában ostromolják érte a városatyákat, kik abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy a szerződést a múlt közgyűlés határozata értelmében kezeik közé kaphatták.

Es hogy indokolt az érdeklődés, arra rámutatunk alább azzal az egyenes céllal, hogy a villamos társulatnak a fogyasztókkal szemben vállalt kötelessége és a város közönségének a társulat irányában szerzett joga minél szélesebb körben váljanak köztudomásuakká, s ez által *cserekre menő összeg köteles visszafizetésére* szólítsuk fel a villamos társulatot, s *jogos követelésének behajtására* a fogyasztó közönséget.

Az érdekes szerződés egyik passzusa így hangzik:

A szolgáltatott villamos áram maximális ára, melynél többet a szerződő társulat semmi körülmények között sem vehet követelésbe:

a) világításra úgy az izzó mint az ivlámpáknál . . . 5 kr.

b) erő átviteli célra . . . 3 kr.

100 watt óránként. Ezen árákért a társulat csak a villamos áramot köteles szolgáltatni.

A megállapított árákból köteles a társulat az illető fogyasztóknak az ezek használatára létesített berendezésnek megfelelő és watokban kifejezett áram munkának:

a) évi 600 órán át való igénybe vétele esetén 5%,

b) évi 1000 órán át való igénybe vétele esetén 10%,

c) évi 1500 órán át való igénybe vétele esetén 15%,

d) évi 2000 órán át való igénybe vételénél 20%-ot leengedni.

Az ekként való leengedések rendszeresen minden év végével, azonban a felek kívánságára félevenként is, az egész évre, illetőleg az egész fél évre visszahatólag számíthatók a fogyasztók javára.

Azt jelenti e pont más nyelven, hogy aki az általa elfogyasztott villamért egy év alatt hatvan koronát fizetett, annak három korona, aki száz koronát fizetett, annak tíz korona, aki százötven koronát fizetett, annak huszonkét korona ötven fillér, aki kétszáz koronát fizetett, annak negyven korona jár vissza a villamos társulattól,

Utópia.

Irta: Horváth Kornél.

A népek lassu néma fegyverkezése hosszú ideig tartott. Egyszer aztán beszüntették a készülődést s baljósulatu csönd: áradt. Majd hangzatos jelszavak hasították át a levegőt, melyek dobogásba hozták a szíveket. Ekkor már mindenki tudta, hogy nincs messze a nap: a leszámolás napja. Tudta és remegett tőle. Csak az ábrándozók remélték, hogy talán sikerül valahogyan a békés kibontakozás, de a nép urai mosolyogtak. Pedig ha a királyok mosolyognak, az rossz jel, annak vérszaga van.

Egy kis diplomáciai szóváltás előzte meg a mérszarlást formaképen. Azután jött a tánc. A népek egymásra szakadtak, hogy a föld reszketett alattuk. Az emberi fajzat féktelen gonoszsága ülte tomboló orgiáját, telhetetlen vér és pénzsomja halálra kereste társait. Az ember boldogtalanságára kieszt pokoli gépek ünnepe volt ez, melyek éjjel, nappal szakadatlanul okádták gyilkos lövegeiket.

A szeretet hirdető szimbólumot, melyet magásra emelve előlítottak, füst és vér mocskolta be s az áldozatra szánt nép a fanatikus mámorában kigyúlt arccal vakon rohant halál karjaiba s mint derékon ketté tört nád, alott rendre. Távoli bércek dörgő visszhangja halotti zenéjük. Azután a dögvész követő jogait s mikor ez a moloch is jóllakott, eszüköz térték az emberek. Aki meg-

maradt, az hazatért, s azután kezdtek gondolkodni.

A bölcsészek és népboldogítók kora elkezdett. Ezek fölajdultak s követelték az örök békét. A véresszájúnak, a hatalom ez öntudatlan eszközei, látva a háboru borzalmait, kezdtek mosakodni s a felelősséget mindenki másra hártotta.

A nép megelégedve a parasztvért, a hatalmasok ellen kezdett állást foglalni. Ezek megijedtek, a bölcsékekkel összeülve tanácskoztak és határoztak. Egyszer s mindenkorra eltörölték a háborut. Mikor aztán a népapostolok végre körülhordták a béke olaját s hirdették az örök békét, az öldöklő harcokba belefáradt nép hozsanát kiáltott s földre borulva imát rebegett megmentőjéért. Az arcok kiderültek, mindent elfeledtek, mindenkinek megbocsájtottak. A templomokban az orgonák bugtak, az emberek sirtak, ölelkeztek, örömmámoren usztak.

A nép a béke megalkotóit ércebe öntötte és zarándokolni járt hozzájuk. Ezentul nyugodtan hajthaták fejüket álomra: nem fognak többé tüzgyölyök röpködni fejeik fölött. A katonaságot eltörölték, a tisztek nyugalomba mentek s lettek békés polgárok. A nép a csapást hamar kiheverte, borura derű következett s kezdetét vette egy boldog kor: a munka és fejlődés aranykora.

Pár évtized múlva misem emlékeztetett többé a régi világra; a társadalmi felfogás is nagy átalakuláson ment keresztül. A történelem véres lapjait kitépték s a nagy hódítókat,

kik csak gyászt, könyeket és kétségbeesést hoztak az emberiségre, vérszopó szörnyeknek, az emberiség hiénáinak tekintették s nevüket utálattal ejtették ki. A születési rangkülönbség hóborlja kiment a divatból s az öldöklések révén szerzett nemességgel senki se dicsekedett, sőt iparkodott azt elfeledtetni. Minden embert értéke szerint becsülték meg; egyetlen dicsőség a munka dicsősége s nemesség a sziv nemessége volt.

A tudományok óriási lendületet vettek; a művészetek és irodalom szellemóriásai alkotásaikkal önmagukat multák felül; a technika csodái a levegőt népesítették be; az orvos-tudomány haladása meg éppen mesés volt.

Mikor a tüdővész, rák s más eddig gyógyíthatatlannak ismert betegségeknek szérumát fölfedezték, nagy kő esett le az emberek szívéből. A szenvedők ezrei ezentul nem csak vigaszt és enyhülést, de egészséget is nyertek. A betegségeket védőoltásokkal a szervezetre hatástalanokká tették s a gyermekkor legnagyobb rémét, a torokgyíkot, mely eddig legtöbb áldozatot követelt, úgy eltaposták, hogy többé föl se éledhetett. Bacillusok ezután is voltak, mint ezelőtt, de az ember többé nem volt fogékony velük szemben.

A tudomány fölélmétes magasságot ért el, tovább nem lehetett menni. A lángelmék szobrai a békeapostolok mellé helyezték és istenként imádták őket.

külön számítva minden esztendőre, ahány év óta a villamvilágítást használja.

Vajjon van-e csak egy ember is ebben a szép nagy városban, aki hat év alatt, amióta Aradon villammal világítanak, tudomással bír a szerződés e pontjáról? Találkozott-e egy ember is, aki a jelentékeny összeg visszatérítését követelte, s akinek a villamos társulat ily címen csak egy fillért is visszafizetett volna?

Ilyen ember Aradon nincs. De hogy holnap már százakra megy a refakciákat jogosan követelők száma, arra a villamos társulat vezetősége lesz a tanunk.

Van a szerződésnek egy másik pontja is, ami közletről érdeklí a közönséget, s ami ez ideig szintén csak papiroson volt meg. E pont így szól:

A vállalkozó a délelőtt 9 és délután 3 óra közti időben villamos áramot szolgáltatni mindaddig nem köteles, míg az azon idő alatt való napi fogyasztás legalább 30,000 wattot nem tesz ki.

E passzusból azt tudjuk meg, hogy reggel kilenc óráig és délután három órától kezdve tartozik áramot szolgáltatni a villamos társulat. De hát betartja-e a villamos vállalat e két időpontot? Nem. Akik várva-várják a nappali áramot, mert üzleti vagy egyéb helyiségeik a délutáni időben sötétek: azok a fogyasztók a megmondható, hogy az előirt időnél mennyivel később indul meg nálunk a délutáni villamáram.

Mindezekből pedig jó lesz egy tanulmányt meríteni.

Azt látjuk, hogy amikor egy szerződés elhagyja a molyok birodalmát, s a város levéltárából a közönség kezei közé kerül: akkor idekűn, a bürokrata falain kívül megtanulja ismerni a közönség a saját jogait és a vele szerződésben álló vállalat köteleseit. Az előbbi a fogyasztó és fizető ezerek önértékét emeli, az utóbbi pedig megvédi a közönség anyagi érdekeit, aminek védelme vezette azokat, kik évekkal ezelőtt a szerződéseket megkötötték és helyben hagyták.

Kívánatos, sőt szükséges, hogy a legközelebbi közgyűlés utasítsa a város tanácsát, hogy adja közkézre nyomtatásban mindama szerződéseket, melyeket a város a különböző közművekre vonatkozólag kötött és érvényben tart.

Ez újításnak meg lesz ugyan az a hátránya, hogy időnkint kevesebb meglepetésben részesül a város; de lesz előnye is, mert a vállalatok önkényéből letörök egy darab.

* *

A politikai válság.

(Mit hoz a husvétii vakáció?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6

Kormánypárti forrásból a következőket jelentik a helyzetről:

A tizenkét napos husvétii szünet alatt körülbelül eldőlt az a válság, a melybe a politikai és illetve parlamenti helyzetet a függetlenségi párt obstrukciója és az indemnításra vonatkozó újabb párthatározata sodorta. És bár a függetlenségi párt e harcnak elvi alapot adott és folyton azt hangoztatja, hogy nemzeti vívmányokért harcolva, nem a többség akarata ellen harcol, nem lesz érdektelen kutatni, hogy nem játszik-e ebben a harcban a személyes politika is. Nem titok és a kik az obstrukció kulisszáik mögötti dolgait is figyelemmel kísérik, jól tudják, hogy a végtelenségig menő harc tekintetében eltérők voltak már kezdettől fogva a vélemények a függetlenségi pártban. Kossuth Ferenc, Justh Gyula és még 15—20 szélbali képviselő komoly harcot akart ugyan, de nem megakasztását a parlamenti működésnek, mert — helyesen — veszélyesnek tartották és tartják a parlamenti forradalmat, a miben ma a parlament tényleg leledzik.

Az obstrukció élén láthatólag Kubik Béla és Leszkay András állottak, őket támogatta minden módon Lengyel Zoltán, Papp Zoltán és Pozsgay Miklós. De e harc mégse lett volna oly kitartó, ha a harcias többség élén nem Barabás Béla áll. Barabás Béla volt az, a ki már a múlt évben beterjesztett katonai javaslatok bizottsági tárgyalásakor kimondotta, hogy azokat pártja törvényerőre emelni nem engedti.

— Oh jöjj szabadító halál! — kiálták a koldusok, — bár inkább a dögvész és háboru pusztítana, mint az éhhalál. Látni kisdedeink kiaszott arcát, amint anyjuk száraz emlőin rágódnak, oh ez több, mint kiállani lehet! . . .

A nép fejei összebujtak, tanácskoztak, gondolkodtak, tervezgettek, de nem határozhattak; szomoruan lehorgasztott fővel jártak, de az általános nyomoron nem segíthettek. Telepítésekre már gondolni se lehetett. Minden kis sziget az Océánban, minden talpalatnyi föld zsufolva volt. Rendszeres háboruról szó se lehetett: hisz egy akol volt és egy pásztor. S a fényes hársorok s aranyozott paloták márványlépcsőinél ott vigyorgott a mindennél utálatosabb szörny: az éhhalál. Vad hordák járták be a közttereket s rekedtté ordítva magukat, követelték a háborút. A közbiztonság megszűnt; a rend fenntartására alakult ideiglenes katonaság a tömeg dühével szemben tehetetlennek bizonyult. A nép zugó áradata a békeapostolok s lángelmék szobrai elé vonult, káromolták és sárral dobálták a félisteneket.

— Le veletek ti nagyképek, kik pokoli szellemetekkel csak gyászt és kint hoztatok az emberiségre, — s dühökben ledöntötték az ércbálványt, mely nanges zuhanással végigvágódott a porondon. A leáldozó nap vérvörös sugarai megtörték a bálvány hideg roncain.

A természet is kedvetlenül látszott, nem volt se tavasz, se ős, csak viharok s kegyetlen orkánok. A táviró gyakran borzasztó szerencsétlenségeket jelzett; itt-ott földrengések rémitették az embereket s a tüzhányók is mű-

Azóta — csak a tényeket konstatáljuk Barabás párthatározat nélkül oly kijelentéseket tett, a melyek pártjában is kétféle elbírálásban részesültek. A harcias többség főtámazását látta Barabásban és nemcsak követte, de kijelentései alapján a parlamenti harcot tüzelte. A kisebbség elégedetlenségének nem egyszer adott szemtől-szembe is kifejezést.

Ily körülmények között állott elő a mai helyzet.

A függetlenségi párt ismert határozatával a következőket akarja elérni:

Tárgyalassa le ám a kormány a négy hónapos indemnítás alatt a költségvetést, a kiegyezést, az állami tisztviselők fizetésrendezését és a rendes ujoncjutalékról szóló törvényjavaslatot. Ez időre pedig függessze fel az ujoncjutalék felemeléséről szóló javaslat tárgyalását. Eredményében kedvezők a feltételek, de ha a kormány megteszi — ez a nézet uralkodik a szabadelpártban — úgy a kisebbség terrorizmusa diadalt ül. Hogyan találják meg a kivézető utat, az a jövő héten mindenesetre eldőlt, mert sokan reménykednek és nem ok nélkül abban, hogy a függetlenségi párt még nem mondta ki az utolsó szót és alkalmat ad egy tisztességes kompromisszumra.

*

Fővárosi tudósítónk táviratozza: Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke ma Budapestre utazott. Utját a politikai helyzettel hozták kapcsolatba. Széll Kálmán miniszterelnök szerdán vagy csütörtökön megy Bécsbe.

TÁVIRATOK.

Uralkodók látogatásai.

Koppenhága, április 6. A királyi kastélyban tegnap adott bucsuebéd után Vilmos császár a királytársaságában, továbbá az összes hercegektől és udvari méltóságoktól kísérvé, a közönség lelkes hurrázása között 9 óra tájban a vámház-térre ment. Miután az uralkodók melegen elbucsztak egymástól, a császár az erődök és a hadihajók üdvözlő lövései között a Hohenzollern-ra szállt, ahova a német követ kísérvé.

Koppenhága, április 6. A német hajóraj reggel a dán ágyuk üdvözlő lövései között elindult Kiel felé.

Az örökbéke olajja teljes virágzásban volt s mihamarább megtermé pompás gyümölcsseit.

Az emberek száma nőttön nőtt, egy század leforgása alatt megtízszereződött. A földi féreg nyüzsgő milliói vastag rétegekben borították a földet. Ugy voltak, mint a rák, melyet a tüzhelyhez tesznek. Eleinte jól érezték magukat, később kezdett melegük lenni. Érezték, hogy sokan vannak. A háborútól, a betegségtől való félelmet más, sokkal nyomasztóbb gondok váltották föl. A föld is kimerült, hiába művelték, nem tudott annyit hozni, amennyivel a felszaporodott népet kielégíthette volna. Az ehető állatfajok kiveszőben voltak.

— Mit ér az élet, ha közös anyánk, a föld nem tud eltartani! — kiáltották a békélenkedők.

A fiatal emberek tétlenül ödöngtek, hiába vártak, az öregek nem akartak kidőlni. Tudományban, művészetben mindenütt nagy visszaesés állott be. A magasabb iskolákat bezárták, nem volt rájuk szükség. A szervezet az ész természetellenes fejlődésére nagy visszahatással felelt: igen sokan örültek meg. Mi volt azonban ez a régi pusztító kórokozó képest. Az orvosok koldulni mehettek, dolguk nem akadt. A rég letűnt homályos századokban, míg tudatlanok voltak, nagy volt irántuk a tisztelet és bizalom, sokan meg is gazdagodtak közülök; most, hogy ugyszólván mindent tudtak s a legnagyobb jóval ajándékozták meg az emberiséget, senki se törődött velük s rongyosan jártak.

A munkátlankok ezrei az utcán gyülekeztek s hangosan kérték a munkát s kenyeret.

küdni kezdtek. Estenden, midőn az égboltozat pereme haragos vörös színt öltött, üstökösök jelentek meg, melyek elpusztítással fenyegettek a világot. A nap sokszor heteken keresztül nem mutatkozott; biborkorongja csupán halványan szűrődött át a magasban hőmpölygő sűrű ködön keresztül. Az egész természet háborgott s látszott, hogy valamire készül. A tudósok kimutatták, hogy most pestis-járvány uralkodnék, ha nem lennének ellene védekezve.

A természet minden erőlködése dacára, nem tudott erőt venni az emberi fufangon. Szomorú diadala volt ez az emberi észnek azon évezredes küzdelemben, melyet a természet hatalmas rendjével vívott. Tehát az emberi ész a természet titkait kifürkészve, az örök törvényt, mely az enyészetet, mint az élet végcélját jelöli ki, mely felé minden lény törekszik, valóban önmagával ellenmondásba jönni kényszerítette? Előállott tehát a természetellenes állapot s az emberben lakó isteni szikra a természet egyensúlyozó és kiegyenlítő törekvéseit — megsemmisítette? A megsérteit természet, a jóságos és fontos természet csak vajudott, de végre megkönyörült a szenvedő emberen s megbocsájtotta elkövetett vétkeit.

Valahol messze keleten, a Ganges vidékén, kékes pára szállott fel a mocsarakból, gyilkos gáz, telve miasmakkal s lassan elterült a völgykatlanokba.

Miből származott? Hogyan keletkezett? Az ördögök vegykonvulziójában, vagy az angyalok leheltetéből? Senki se tudja megmondani. A tudomány tagadja az autogenezist, de a fajok

Lisszabon, április 6. Edward király tegnap az angol követségen a lisszaboni és oportói angolok küldöttségét fogadta és átvette hódoló felirataikat. Azután a portugál király társaságában kirándult Cascaesbe. Este az Operában díszelőadás volt.

A balkáni vérengzések.

Konstantinápoly, április 6. A 16. kis-ázsiai redif-zászlóalj kivül még a harmadik hadtestnek európai ilave-zászlóalját mozgósítják az üszkübi albánok ellen való akcióra. Hivatalos jelentések szerint a Mitrovica ellen támadó albánokra 270 ágyulövést tettek. A Szloga című szerb lapnak az a jelentése, hogy a Mitrovica ellen való támadásban tulnyomóan katolikus albánok vettek részt, helytelen. Az albán mozgalom vezetői és főelemei az üszkübi vilajetben mohamedánok.

Konstantinápoly, ápr. 6. A porta azt az értesítést kapta, hogy Oroszországgal egyidejűleg Ausztria-Magyarország is tett Szófiában komoly lépéseket a macedon bizottságok dolgában.

Szalonika, április 6. A török hatóságok kiadták a fegyverviselési tilalmat. Az utcán csupán a konzulok kíséretének szabad fegyvert viselni.

Tömeges nyugdíjazás a vasutnál.

(Hatvankét főtisztviselő nyugdíjazása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Mint adunk arról, hogy az államvasutak igazgatósága elhatározta, miszerint az elagzott, munkaképtelenné vált tisztviselőknek felmondja a szolgálatot és azokat nyugdíjazza. A múlt év végén, december havában az igazgatóság már meg is kezdte a tisztogatást és pedig benn az igazgatóságban, ahol egyszerre tizenkét magasrangú vasuti főtisztviselőnek mondotta föl a szolgálatot.

A vasut szolgálati szabályzatában van ama paragrafus, hogy a 60. életkort betöltött tisztviselőknek a szolgálat fölmondható. Az 57. §. és az 59. §-ban van ez körülírva. A dologban az kiválóan érdekes, hogy a mióta a vasuti üzletszabályokat megalkották, most alkalmazák először ezeket a paragrafusokat, igazi nagy

eredetével nincs tisztába. Nem volt annak neve. Csak jött, gyorsan, hangtalanul. Fölszállt a magasba, túl a hegyek ormán s onnan elsúlyedve, beborította az egész világot. Amerre húzódt, hullák jelölték az utját, kiszáradt, sárga hullák. Gyorsan, fájdalom nélkül őt s a nép nem bõmbölt, nem jajveszékelt, méltóan fogadta a megérdemelt halált. A csontkezü angyal pedig csak jött, ment, szóltanul, komoran, mint egy hivatalnok, ki pontosan megteszi a kötelességét, mit rábiznak.

A katasztrófa szörnyű volt. Az emberi nem majdnem teljesen kipusztult, csak annyi maradt meg, amennyi a faj továbbfentartására szükséges. Akégyelmes természet nem akarta kipusztítani az embert, az egy új teremtetést tett volna szükségessé. A természet pedig irtózik a fölöslegetől még a munkában is.

Az erők ellentáitak a tisztító tűz rombolásának s egy hatalmas generációnak vetették meg alapját. Tudomány, művészet, megsemmisültek, az emlékek romba dőltek s az ember ismét bunkókkal fegyverkezett föl, hogy magát a tűzesszemű vadállatok ellen védje. A művelődés előről kezdődött. Ki tudja hányadszor? A természet visszanyerte jogait; az ember ismét boldog lett. S a késő unokák fényes őseik porladó hamvai fölött, csöndes, méla éjszakákon borzalommal meséltek az iszonyatról, mely homályosan, sejtelmesen emlékekben élt.

öröme a fiatalabb tisztviselőknek, akiknek ez által tágabb tér nyílik az előléptetésre.

Hogy az elagzott és munkaképtelenné vált vasuti tisztviselők nyugdíjaztassanak, a karácsonyi előléptetésekkor határozták el. Ugyanis akkor kellett volna egy csoport vasuti főtisztviselőnek előlépni magasabb fizetési osztályba. Erre vonatkozólag már készen is volt a javaslat. Ludvigh Gyula elnökgazgató azonban e javaslatot elvetette. Gyűlést tartottak az igazgatóságnál és elhatározták, hogy mindazon tisztviselőket, akik a 60 életkort betöltötték és a szolgálatra már alkalmatlanoknak bizonyultak, nyugdíjazni fogják. Előjáróban mindjárt az államvasutak igazgatóságánál tizenkét főtisztviselőnek mondották föl ezen a címen a szolgálatot.

Ekkor az ez évi január elsejére a vasuti üzletszabályok 57. és 59. §-ai alapján felmondták a szolgálatot az állami épületek főosztálya igazgatójának, egy főfelügyelőnek, öt felügyelőnek, két főmérnöknek és három főellenőrnek.

Most folytatják a vasutnál a megkezdett tisztogatást. A napokban az államvasutak igazgatóságánál gyűlés volt, amelyen résztvettek az összes üzletvezetők is. Ebben a gyűlésben az államvasutak létszámában levő tisztviselőket vették sorra, hogy azoknak, fölmondják a szolgálatot. A gyűlés eredménye az lett, hogy hatvanhét újabb vasuti főtisztviselőt küldenek rövidesen nyugalomba. Ily módon még ez évben számos vasuti főtisztviselői állás üresedik meg, amelyeket még az ideai nagy előléptetések alkalmával beltöltenek.

Az ülésen megállapodtak abban, hogy fölmondják a szolgálatot négy főfelügyelőnek, huszonhét felügyelőnek, főmérnöknek, főellenőrnek és huszonhét ellenőrnek és mérnöknek. A tömeges nyugdíjazást a vasuti hivatalos lap közelebbi száma fogja közölni. A nyugdíjazandó vasuti főtisztviselők között — mint értesülünk — több aradi vasuti főtisztviselő is van.

A Gotterhalte áldozatai.

(Kicsapott honvédhadapródok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

A pécsi hadapródiskola botránya minden valószínűség szerint politikai eseménynyé fogja magát kinőni. Súlyos igazságtalanság történt ott néhány fiúval, akiket a Gotterhalte miatt kicsaptak. Az ügyben interpellált már Nessi Pál képviselő s a választ a husvétli szünet után fogja megadni a honvédelmi miniszter.

A nagyjában már ismeretes pécsi Gotterhalte botránynak ez a története:

Március 15-én is a Gotterhaltét énekeltek a reggeli misén a pécsi hadapródiskolában. A Gotterhaltét egyik héten német nyelven, másik héten magyarul éneklék. A szabadság napján a német Gotterhalte lett volna soron, ez intézet vezetősége azonban elrendelte, hogy e napon soron kívül magyarul énekeljék a Gotterhaltét.

A 47 magyar fiú, akiket a honvédhadapród iskolában nevelnek, március idusán nem volt hajlandó a Gotterhaltét énekelni. Csak négyen énekeltek, a többi fiú mélységesen hallgatott. Sorsich iskolaparancsnok erről a hallgatásról személyesen jelentést tett a honvédelmi miniszternek, aki vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat vezetésével Bittó százados volt megbízva.

Időközben az esetről hirt szereztek a budapesti lapok is, s az ellenzéki sajtó ebből is éles fegyvert kovácsolt Fejérváry ellen. A vizsgálat főleg annak kiderítésén fáradozott, hogy ki adta a növendékek közül a lapoknak a hirt.

Az iskola 47 növendéke becsületszavára kijelentette, hogy nem hozták az esetet a sajtó

tudomására. A vizsgálat két hétig tartott s a vizsgálati iratokat Fejérváry báró elé terjesztették.

A honvédelmi miniszter mult csütörtökön hozta meg ítéletét ebben az ügyben. Az ítélet alapján a honvéd hadapródiskola öt növendékét: Poppel Kálmánt, Wlassics Károlyt, Nagy Gyulát, Lotz Pált és Pintér Aladárt az intézetből kizárták és fedezet alatt a szülői házhoz kísértették.

Az ítéletet a miniszter politikai izgatással okolja meg.

Az eltávolított honvédhadapródok egyike, Wlassics Károly unokaöccse Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternek.

Mindezeket, ha katonasorba kerülnek, mint közkatonaikat fogják ezredeikhez besorozni, s egész életpályájuknak vége szakadt. A honvédkadémia tisztjei biztatták a kicsapott növendékeket, hogy ha megtudják mondani, hogy melyikük értesítette az intézetben folyó vizsgálatról a budapesti újságot, a többit visszafogadják az intézetbe. A Gotterhalte miatt különben a kicsapott növendékeken kívül még körülbelül tizenöt negyedéves növendék ellen folyik a vizsgálat.

A mint fővárosi tudósítónk táviratozza, a Magyarország, a mely a bécsi hadapródiskolai Gotterhalte-botránnyól legelőször hirt adott, ma esti számában kijelenti, hogy a közlemény adatait nem hadapródiskolai növendékektől, hanem egy, a hadapródiskolától távol álló harmadik személytől kapta. A lap szerint tehát a növendékeket teljesen ártatlanul csapták ki.

Az aradi román egyházmegye zsinati képviselői.

(Hagyott scrutinium Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Vasárnap tartották meg az aradi görög keleti román szentszék területén a zsinati tagválasztások scrutiniumát, az eljárást, amelynek alapján a választások eredményét megállapították. A scrutinium több helyen meglepetésekkel járt, s nem egy körületben a választók többségének ellenére állapították meg a választások eredményét.

Igy történt ez az aradi esperesség két világi helyének scrutiniumánál, amely nagy izgatótság, s heves jelenetek mellett folyt le.

Néhány nap óta köztudomású volt, hogy a Hamsea-párt jelöltje: Boksán Széver pécskai szolgabíró és Novák István pécskai ügyvéd 750 szavazatot kaptak, a Mangra-párti jelöltek: Isepravnik Széver dr. aradi és Petrovics Aurél nagylaki ügyvédek mintegy ötszáz szavazatával szemben.

A vasárnapra kitűzött scrutiniumot az eredetileg kiküldött szentszéki biztosnak, Onku Miklós dr.-nak kellett volna megtartani. Ő a helyettesítésre Lázár György aradi ügyvédet kérte föl, aki azonban szintén nem akart arra vállalkozni. Így lett a scrutinium elnöke: Popa György dr. aradi járási szolgabíró. A scrutinium lefolyásáról annak egy szemtanúja a következőket írja nekünk:

Popa György dr., mint a scrutinium elnöke, megsemmisítette a szemlakereskedés szavazásáról felvett jegyzőkönyvet. Szemlakon pedig Novák és Boksán 314 szavazatot kaptak, az ellenpárt jelöltjei pedig kétfél. Megsemmisítette pedig Popa dr. ezt a 314 szavazatot oly formában hiánya folytán, amelyet a szabályok elő sem írnak.

A szabályzat előírja, hogy a boríték, melybe a jegyzőkönyvet teszik, két pecséttel látandó el; az egyik a választási elnök pecsétje, a má-

sik az egyházközség. A szemlaci egyházközség jegyzőkönyve megfelelt ennek a formának: a borítékon a két pecsét érintetlen volt.

Popa György azonban egyszerűen, anélkül, hogy az összegyűlt bizalmi férfiakkal tanácskozott volna, vagy hozzájuk kérdést intézett volna, a szemlaci jegyzőkönyvet semmisnek jelentette ki, azon az alapon, hogy — a jegyzőkönyv belső íveit összefűzve fonál az egyházközség pecsétjével nem volt lepecsételve. Megjegyzendő, hogy a szabályzat sehol se szól arról, hogy ez a nagyfontosságú fonál egyáltalán le legyen pecsételve.

Pécska, Szemlak, Sajtény és Tornya egyházközségek bizalmi férfiai óvást emeltek ez ellen, s azt kérték jegyzőkönyvbe foglalni. Popa György dr. azonban ezt megtagadta. Nagylak bizalmi férfa kérte az elnököt, mutassa fel a szabályzatnak azt a pontját, a mellyel eljárását indokolni tudja. Ezt persze az elnök megtagadta.

Ezen 314 szavazatot megsemmisítvén, Popa dr. *Izpravnik Szévért és Petrovics Aurélt megválasztott zsinati tagoknak jelentette ki.*

A választási scrutiniumot megfelelőbbézik, sőt a községek, a melyek szavazatait ily módon nem respektálják, törvényes uton keresnek orvoslást.

Az említett bizalmi férfiak a scrutiniumról fölvetett jegyzőkönyvet *nem írták alá.*

A többi kerületekben a vasárnap megtartott scrutinium eredményét a Mangra-párt lapja, a Tribuna Poporuui a következőkben közli:

Radna: Szucsú János dr., Rajku Sebők.

Birkis: Tomics Virgil, Márta Sándor dr.

Világos: Russu Sirianu János, Boczkó Agoston.

Borosjenő: Goldis László és Fejér György.
Kisjenő: Velics Mihály és Ardelean Kornél dr.

Buttyin: Popa György dr., Popeszkó György dr.

Nagyhalomgy: Trutla Péter, Onku János.

Temesvár: Ungurean Emil, Kozma Aurél dr.

Gyula: Onku Miklós dr. és Popovics György dr.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi ipartestületi betegsegélyző pénztár rendes évi közgyűlését vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta az ipartestület nagytermében. A közgyűlésen jelen volt *Green Nándor* városi tb. főkapitány, iparhatósági biztos, *Berán Antal* testületi elnök, *Rosmanith Albert* alelnök, *Barthel János* pénztárnok, *Kiss Ferenc* titkár jegyzőkönyvvezető és mintegy hatvan közgyűlési kiküldött, vegyesen az önállók és az alkalmasítottak sorából.

Berán Antal elnök nyitotta meg és vezette a közgyűlést, míg a tárgysorozatot *Kiss Ferenc* titkár terjesztette elő. A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentését, valamint az évi zárszámadást és mérleget, minek folytán a felmentvényt egyhangulag megadta a pénzkezeléssel foglalkozó tisztviselőknél. A tárgysorozat második pontja, vagyis az alapszabály módosítás nem volt eszközölhető, mert a közgyűlési kiküldöttek törvényes száma, vagyis háromnegyed része nem volt jelen. Az indítványok során azon határozat hozatott, hogy ezután a pénztár külön díjazás nélkül a tagok bajait is fogja orvosi kérdésben és gyógytári ellátásban részesíteni. Végül, hogy a husz heti táppénz felemelése érdekében az alapszabályok módosíthatók legyenek f. évi április hó 18-ára rendkívüli közgyűlés összehívása határozatott. Miután más tárgy napirendre tűzve nem volt, a közgyűlés tagjai újabb messzemenő vívmányaik tudatában a legnagyobb meglepéssel oszlottak széjjel.

Háromszáz diák Aradon.

(Hangverseny a színházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

Háromszázhusz diák érkezett ma Aradra. A budapesti nyolcadik kerületi polgári fiúiskola tanulói ezek, kik a husvétii szünidőt arra használták fel, hogy nagyobb szabású kirándulást tegyenek. Nagyvárad, Kolozsvár, Gyulafehérvár, Arad voltak tervezett állomáshelyei az utnak, mely igazgatójuk *Ullerich Gyula* és husz tanárjuk vezetése alatt bizonyára sok szívet üdítő, s egyben hasznos tapasztalatot szerzett a diákoknak.

Az utazási vállalkozásban érdekes momentum, hogy a tanulóserég utiköltségének egy részét maga szerzi meg. Megszerzi pedig a lelket, szívet emelő legszebb „tantárgyat”: a dalt. Az iskola dalárdája, mely kétszázötven tagból áll, pompásan van szervezve, s gyönyörűséget kelt azokban, akik hallhatják. *Erdősi Ernő* tanár ennek a dalárdának a vezetője, ki a fiatal dalosokat mesterileg képezte ki.

Szombaton reggel indultak el a diákok Budapestről s este érkeztek Kolozsvárra. A közbessé *Nagyváradon* nem állapodtak meg, mert ott a tanulók között ragályos betegség uralkodik, s a polgármester előzetesen értesítette az igazgatót erről a veszedelemről.

Kolozsvárra érve, még este hangversenyt rendeztek a színházban, hol nagy közönség tapsolt a fiuknak. Reggel megnézték a város nevezetességeit, többek között a Mátyás-szobrot, melyet megkoszorúztak. Ezt az aktust nagy néptömeg nézte végig.

Délután egy órakor utaztak el Kolozsvárról, s még este Gyulafehérvárra értek. Itt *Majláth Guszláv* gróf püspök jóvoltából nagyon jól töltötték idejüket. A vasutól, hol a tanuló ifjuság várta őket, lampionos menet kísérte be a diákokat a városba. A bevonuláshoz a tüzoltó zenekar fujta az indulókat. A püspöknek szerenádót adtak s *Majláth* gróf szép beszédet intézett a fiukhoz, méltatta azok kiváló ének tanárát *Erdőt*. A püspököt *Ullerich* igazgató üdvözölte. Hétfőn reggel megtekintették a várost. A templomban misét hallgattak, majd egy kanonok a szöszékből elmagyarázta a templom történelmi nevezetességeit. A mise alatt a diákok énekeltek. Délben a püspök vendégei voltak. Mikor elutaztak, a püspök kikísérte a tanulókat az állomásra, hol dallal bucsúztak el tőle.

Ma délután érkeztek meg Aradra. Tizenegy kocsiból álló különvonat hozta őket. Az állomáson *Almási Pál* polgári iskolai igazgató, *Máday Mátyás*, *Kovács Vince*, *Szathmáry István*, *Berecz Károly*, *Wagner Ágoston* tanárok, *Brogány Kázmér* minorita lelkész és *Zilahy Gyula* színigazgató fogadta őket. A vasutól a polgári fiúiskolába vonultak a diákok, kiknek hosszú sora szép látványt nyújtott. Sötét tornaruhát, világos kék sapkát viseltek a tanulók, derekukon pedig Budapest színeiben piros-sárga-kékben tarkálló övet. Élükön gyönyörű fehér selyemzástlót vittek a szíxtini madonna képével. A polgári iskolában rövid ideig megpihenve a lampionokkal vonultak a színházba, körülhaladva a Szabadság-téren. Hozzájuk csatlakozott *Gyurkovics András* zenekara, mely tüzes indulókat huzott nekik.

A színházban a *Pillangó kisasszony* előadása előtt és után énekeltek a diákok. Látványának is szép volt a sok egyformán öltözött fiú a színpadon. Az első dal pedig már megmutatta, hogy a dalárda milyen méltó volt az érdeklődésre, sőt többre is, mint amely a közönség körében megnyilvánult. Csodálatos pre-

cizással énekel az óriási kar, melyet erős kézzel vezetett *Erdősi Ernő* tanár. Nagy munka és helyes tanítási mód eredménye ez az egyöntetűség; mellyel a szép énekszámokat előadták. Különösen a pianókkal ragadták el a hallgatóságot. Valóságos speciálitása a fiatal énekeseknek a pianó, melyet mesés finomsággal használtak. Mintha valami távoli orgonaszó hangzott volna, olyan volt egyszer-másszor az énekük. Minden szám után lelkes tapsokban volt részük.

Az éneklés közbe eső színelőadás alatt a diákok a nézőtérre vonultak, s a közönség közötti hiányokat ugyancsak kitöltötték. Olyan zsufoltá lett a színház, hogy öröm volt nézni.

Színház után a *Duffner* főté vendégülben vacsoráztak, majd a polgári fiúiskolába tértek aludni. Reggel megnézik az ereklyemuzeumot, a vértanú-szobrát, kimennek a vesztőhelyre s ebéd után visszautaznak Budapestre.

Közgyűlés előtt.

(A vásárvámok és a tejadó. — Az árvasszéki ülnöki állás. — A város pénzei és a kamatlésszállítás. — A szabadkőművesek palotája. — A színház közönségi adója. — A közműhely.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 6.

A város szerdai közgyűlése bővelkedni fog érdekes dolgokban. Az előkészítő tanácsülésen egész sereg olyan közügy fordult meg, amely kiemelkedik a hivatalos akták porából és helyet talál a közönség beszélgetései között is. Ezek „előkészített” sorsáról az alábbi sorrendben számol be tudósítónk:

Arad közigazgatásai élénk érdeklődéssel várják a tanács állásfoglalását a tervbe vett két új adónak: a vásárvámok és a tejadónak behozatalára vonatkozólag. A vásárvámok tekintetében a tanács azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy azt elvben fogadja el, de már most is csak avval a megszorítással, hogy a szabályrendelet tervezetének csak is a harmadik szakasza legyen életbeléptethető, az tudniillik, amely a nagyban, vasuton behozott áruk megvámolását rendeli el.

Az érdemben való elfogadás előtt a tanács tanulmányozni óhajtja még a kérdést a *kivitelési vámmal* együtt, melyek bizonyára az aradi piac drágaságának megszüntetése érdekében volnának létesítendőek.

A tejadóra vonatkozólag a tanács óhaja az, hogy *Müller Károly* indítványát adja ki a közgyűlés tanulmányozás végett *Neuman Adolf* javaslatához képest a tanácsnak.

A város szerdai közgyűlésének fogja bejelenteni *Institoris Kálmán* polgármester, hogy *Vertán Oszkár* dr. halálával megüresedett az egyik árvasszéki ülnöki állás, melyet a törvényhatósági bizottság választás útján fog előreláthatólag a május havi közgyűlésen betölteni. A polgármester felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől a pályázat meghirdetésére, valószínű azonban, hogy a pályázati idő tartamára, illetőleg a választás megejtéséig *Urban Iván* főispán ideiglenes helyettest fog kinevezni az ülnöki teendő elvégzésére.

Az aradi pénzügyintézetek, amelyeknél Arad város közpénz elhelyezve vannak s amelyek a múlt héten a betét-kamatláb leszállítását határozták el, értesítették a város közönségét, hogy az intézetüknél elhelyezett pénzek után ezen-tul csupán 4 százalékos kamatot fizetnek. A polgármester ezt szerdán tudomásul bejelenti a város közgyűlésének avval, hogy a kamatlésszállítás viszont érvényesülni fog a város folyószámla követelésénél is.

A tanács elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja az „Összetartás” aradi sza-

badkömives páholy azon kérelmének teljesítését, hogy építendő palotájuk számára a kért nagyközüti telket 4000 korona vételárért engedje át a törvényhatóság. Az erre vonatkozó határozatot, törzsvagyron elidegenítéséről lévén szó, csak a május havi közgyűlés fogja érdemlegesen meghozni.

Zilahi Gyula szintársulatának tagjai kérvényt adtak be a tanácshoz az aradi színészeknek a községi adó fizetése alól leendő felmentése iránt. A szintársulatnál ugyilátszik hallottak valamit a vasutasok községi adójáról s ennek a mintájára kérték a várostól az adófizetés alól való felmentését. A tanács természetesen a kérelem elutasítását javasolja a közgyűlésnek.

A sokat hányt-vetett közműhely kérdésében a tanács azt az álláspontot foglalta el, hogy fenntartja a mult havi közgyűlés elé terjesztett javaslatát, a pótszerződés azonban egy új pontot kíván felvételni, amely azt tartalmazza, hogy a villamos társulatnak nincs jogában a mostani villany-telepről a közműhely-telepre semmiféle berendezési tárgyat, gépet, stb. átvinni's az átengedendő telekre csak a közműhelyt építheti fel. Végül, s ez is fontos pontja lesz a szerződésnek, a közműhely telepen villamos áramot semmi más célra, csak a közműhely szükségleteire lehet használni, s ha onnan áram más célra kivezetetnék, a közműhely telep is a városra hárul át.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár klub holnap kedden este fél 9 órakor a Japán kávéház külön helyiségében választmányi ülést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

Az aradi zene-párbaj.

(Válasz a kihívásra.)

Arad, április 6.

Az aradi cigányok versenye, az előzetes diplomáciai tárgyalásokból ítélve, úgy látszik, valószínűségi zenei párbajjává változik. Albert Péter cigányprimás kibívására ma válaszol Gyurkovics András, a másik primás, aki a személyes verseny helyett a két banda erejét és tudását akarja összemérni, külön e célra alakítandó zsűri előtt. Gyurkovits nyilatkozata ez:

Én sohasem állítottam, mint Albert Péter, hogy Kubelik vagyok, sohasem dicsekedtem azal, hogy egy-két darabot üveg hangon el tudok játszani, én mindig csak azt mondtam, hogy dacára öt évi primáskodásomnak, különb bandám van, mint Albert Péternek 18 évi primáskodása után.

Mit érne nekem, ha egy-két klasszikus darabot el tudnék játszani, de a bandám olyan volna, hogy a legutolsó malac-banda is különb annál. Azért vagyok népszerű, hogy a magyar dalt kultiváljam, a klasszikusok maradjanak az arra hivatott művészeknek.

Vagy Albert Péter művészek érzi magát? Ugyan melyik konzervatóriumot végezte? Nem ugyanaz-e, amelyiket én, s amelyiknek az aradi cigánysorban van a palotája?

Azért azt mondom, maradjunk mi meg csak cigányzenészeknek, játszunk mi jó magyar darabot, játszunk mi jó talpalávalót, ez a mi hivatásunk.

Nem akarom azonban a látszatját sem annak, mintha én megretírnék Albert Péter elől, nem is akarok személyeskedni mint ő, — habár nekem több anyagom volna erre, — azért tehát elfogadom a kihívást olyképp, hogy tetszés szerinti napon jelenjen meg bandájával a „Fehér Kereszt” téri kertjében, ott leszek bandámmal én is, álljon ki a két banda versenyre, az enyém és az övé, nem „üveg” hangu szóló versenyre, hanem teljes zenekarra.

Felkérünk ez alkalomra egy zenészekből és újságírókból álló bíráló-bizottságot s azok döntsének, kinek a bandája jobb, az öt éves primásé, vagy a 18 évesé.

En magamról sohasem mondtam, hogy a kis Kubelik vagyok, de azt mondtam, hogy a bandámmal vagy játszom, hogy bármelyikkel felveszem Aradon a versenyt.

Most tehát én kérdelem Albert Pétertől van-e bátorsága bandájával versenyre kiállani. En a kívánt napon ott leszek az enyémmel. Várni fogom őt.

Gyurkovits András,
primás.

Meglesz-e a zenei duellum, nem tudni. De kár lenne, ha elmaradna. Bizonyos, hogy nagy közönség nézné végig. Azok között pedig a versenyzők mindjárt tálcázhatnának Dankó Pista szobrára.

Aradi tudós könyve.

(Magyarország virágos növényei.)

Arad, április 6.

A magyar természettudományi társulat kiadásában Budapesten, vaskos, diszkötésű könyv jelent meg.

Magyarország virágos növényei a címe a könyvnek s szerzője Wagner János, az aradi tanítóképző intézet tanára.

A természettudományi társulat kebelében már jó ideje hangzanak el olyan panaszok, hogy minden magyar monografia, mely a magyar földön termő virágos növényeket tudományos rendszerbe szedve, leírva és képben is ábrázolva bemutatja az érdeklődőknek. A társulat megbizta erre Wagner János aradi tanárt, kit a növényismeretek terén elért sikerei előkelő helyre juttattak, hogy egy ilyenfajta német mű figyelembevételével, átvéve annak rendszerét, írja meg a magyarországi virágos növények monografiáját.

Uttörő munkát végzett Wagner és az az előzőfele, melyet Mágócsy-Dietz Sándor, a budapesti tudomány egyetem tanára írt a munkához, teljes elismeréssel adózik Wagner János érdemeinek.

Az aradi tudós a német Hoffmann Károly művét akarta átdolgozni, de az átdolgozás helyett — mint azt Mágócsy-Dietz is mondja, — „voltaképpen új magyar növénytan képes könyvet kellett írnia.”

A magyar kiadás sokkal bővebb és jóval több növényfaj leírását közli, mint az eredeti német munka. A német könyv 875 növényt ismertel, ezekből, mert Magyarországon nem terem; 56-ot el kellett hagynia s e helyett 446 növény leírással, többet, tehát 1265 növényt ismertel.

A magyar kiadás képeinek száma is meghaladja a német kiadásét. Három új színes tábla is van a könyvben, melyek Réti Ödön és Wagner Ágoston aradi rajztanárok ügyességét dicsérik.

Növénykedvelőknek élvezet lesz ezt a könyvet olvasni, mely, úgy látszik, könyvkereskedésekben nem kapható, hanem egyedül a természettudományi könyvkiadó vállalat aláírói számára készült.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Négy évszak, színmű. Csillag Teréz vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Szerda: Kis mama, vígjáték. Csillag Teréz vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Csütörtök: A Gyurkovits-leányok, vígjáték. Csillag Teréz és Csillag Klárka vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

Péntek: Szünet.
Szombat: Szünet.

* Pillangó kisasszony. A műsor véletlenül úgy hozta magával, hogy tegnap a „Bob herceg”-et játszták a színházban, ma a „Pillangó kisasszony”-t. A művezetőségnek pedig — nyil-

ván nem véletlenségből — az az ötlete támadt, hogy a tegnapi pajkos utcakirálylyal ma eljatszatja a szerelmes, bohém japáni leányt, aki husz perc alatt egy kétfelvonásos regényben a legmegindítóbb élet-tragédiát csinálja végig. A színjátszási tehetség két végiete ez a két alakítás s ha van nehéz szerep azok között, amelyek e két végiet közé esnek, úgy bizonyára legnehezebb az a kettő, amelyik egymástól legtávolabbra esik. Hát ebben a szerepben, a tudatlan, naiv, szerelmes japáni lány szerepében ma este megrikatta a közönséget az aradi színház szubrettje: Rózsa Lili. Akinek légtörő a tánc és a dal, aki máskor a kedélyével és a kedvességével jókedvet szokott a színpadra hozni, az ma a drámai szerepek egyik legnehezebbikében, caupa lélek és érzés volt. Aki a jókedv virtuóz kifejezője, azt ma művészetének sokoldalúsága és nemessége elvezette oda, ahol a szubrett szívet hőssé avatja a lélek fájdalma: a boldogtalanság. Megegett a szívünk az ártatlan japáni virágon s megtörtént az az eset, hogy nem csupán a közönség könyezett a pillangó-kisasszony fájdalmán, hanem a mi könyeink is sirásra keltették a szenvedő, a tudatlan japáni leányt, aki nem szerepet játszott a színpadon, hanem életet élt. Van-e igazibb mértéke a színpadi játéknak annál az indulatnál, amelyet kelt a nézőben s lehet-e őszintébb a taps a könyv-nél? Pillangó-kisasszonynak a szerepe is éppan úgy van megírva, mint amilyen ő maga: egyszerű, keresetlen és jól megjátszani nem színpadi allűrökkel, hanem egyszerűséggel: szívet lehet. Rózsa Lili ott volt a legjobb, ahol a szív jutott szóhoz, a darab második részében. Eleinte nehezen tudott szabadulni a szubrett-hangtól, szokatlan volt neki a dráma meleg levegője de akinek szíve van, az bele tudja élni magát a lélek életébe, s mihelyt ez a kettő találkozik, akkor kezdődik az őszinteség, a közvetlenség játéka. Azt hisszük, hogy ma este új életre kelt a Pillangó kisasszony Rózsa Liliben s többször fogja még tragédiája megsírattani a közönséget, mint ahányszor eddig megsíratta. A mai előadás azért is jobb volt, mert a prologot Gazdy Aranka szavaltta, s ő játszotta Kitty szerepét is. Marházy alakításainak is egyik legjobbika ebben a darabban van. (z. t.)

* Csillag Teréz, a budapesti Vigszínház művésznője, ki holnap kezdi meg három estére terjedő vendégszereplését, ma este a 7 órai gyorsvonattal érkezett Aradra és a Fehér Kereszt szállóba szállott. A művésznő fellépéséről az érdeklődés nagy, úgy annyira, hogy amint a pénztárt kinyitották, már ostromolni kezdtek a jegyekért. Csillag Teréz első fellépése a négy évszak-ban lesz. Ez idill-ben, a miként a szerzők a Négy évszak ok elnevezték van a művésznőnek egyik legjobb szerepe. Mellette kitűnő szerepe van Ternyeinek. A többi szereplők: J. Pajor Ágnes, Szilassy, Györe, stb.

* Cigánybáró. A vasárnap délutáni előadás érdekessége volt H.-Fekete Arankának szereplése. Saffit játszotta, s ezuttal kapott először nagyobb szerepet. A kísérlet nem volt hiába való dolog, Fekete Aranka éneke, zajos és megérdemelt tetszést keltett. Hangja nagyterjedelmű, tömör, s e mellett üdén cseng, úgy, hogy kellő kidolgozás után elsőrendű színpadi hang lesz. Különösen nagy sikere volt a második felvonásban, melynek duettjét Bejczyvel, nagyon szépen énekelte. Az elismerő tapsokhoz bokrétát is kapott.

* Az új tagok bemutatkozása. Szerdán, e hó 8-án kezdődik meg az ujonnan szerződött tagok bemutatkozása. A kis mamá-ban lépnek fel először Aradi Ida, kit már a közönség ismer és a ki jó emlékekkel távozott körünkől és Somlai Arthur a ki most először játszik az aradi közönség előtt, az ujonnan szerződött tagok fellépéséről élénk érdeklődéssel néznek.

* Shakespeare est. *Könyves* Jenő az újonnan szerződött szerelmes és hős fellépő szerepének *Hamlet*-et választotta. *Hamlet* Könyvesnek legjobb szerepei közé tartozik. Nagy ambícióra vall, hogy *Könyves* éppen *Hamlet*-et választotta fellépő szerepének. A darabot *Könyves* rendezte és azt minden tekintetben fényes kiállításban és korhű jelmezekkel fogja a társulat bemutatni. A többi szereplők: *Gazdy* Aranka, *Ardai* Ida, *Békés*, *Somlai*, *B. Szabó*, *Győre*, stb.

Paar és Barabás.

(Történet egy működvelő politikusról.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 6.

Pár nappal tui esett a felületesek idején, de azért áprilisi tréfának pazar volt az az ügy, amelyet ma egy aradi ügyvéd csinált meg.

Délután négy óra felé sétált egy urral, aki szenvedélyes politizáló és roppantul tud izgulni a krízis híreken. Amint elképzelhető, most fő-szezonja van neki. Amint a Központi előtt elhaladnak, fogat áll meg s kiszáll belőle egy generális. A szálló kapuja előtt levő tisztetek szalutáltak neki, s azzal fölment a szállóba.

— Ki ez a generális? — kérdezte a működvelő politikus, csupán azért, hogy kérdezzen valamit.

— Paar, — felelte röviden az ügyvéd.

— Paar, Paar. — de miféle Paar?

— Azt se tudja? Hát nem olvasta a lapokban: „A király ma Budapestre érkezett, Paar és *Bolfrass* főhadsegédek kíséretében . . .” Nos, a „Paar és *Bolfrass*” cégnek beltagja ez a generális.

— Ahán . . . És mit keres ez a Paar Aradon? — kíváncsiskodott tovább az ur.

Az ügyvéd egyet sunyított, aztán titokzatosan mosolyt rejtett a bajusza mögé.

— Hm, hm. Az nagy ügy. Nem is tudom, hogy elmondhatom.

— Elmondhatja-e . . . Hát már mért ne mondhatná el? Hiszen, ha titok is egy kissé: még nem üti dobra, ha nekem mondja el. Azt hiszem, tisztában van a diszkréciómmal . . .

Erről a diszkrécióról ugyan lehetett volna még beszélni, de az ügyvéd hajlott a kapacitására.

— Hát, hol is kezdjem . . . Azt tudja, hogy Barabás tegnap este Aradra jött? No hát, azt tudja más is. És azt is tudja, hogy most Barabás kezében van a helyzet kulcsa. Ha ő akarja: leszereleik az obstrukciót. De ameddig ő nem egyezik belé, akármit csinál *Kossuth* Ferenc, meg *Justh* is, nem lesz semmi a katonai javaslatokból, Erti?

— Persze. Nagy ember ma ez a Barabás, hiába!

— No már most: az a valaki, aki ezt tudja, leküldötte főhadsegédét, hogy Barabással tárgyaljon. A fővárosban ezt nem akarták tenni; ott sohase biztosak, hogy melyik zugból lesi őket a N. Fr. Presse Singer Zsigmondja. Azért megvárták az alkalmat, amire Barabás itthon lesz. S mindent másnap lejött Paar főhadsegéd, hogy Barabással tárgyaljon a katonai javaslatok érdekében. Civil embert azért nem küldött, mert az nem ért ehhez a dologhoz. Különben is, ez a Paar nagyon bizalmas embere ő felségének!

— Nagyszerű! És ez a Paar most kapacitálni fogja Barabást, hogy engedjen a negyvennyolcból.

— Ugy látszik . . .

— De vajjon sikerülni fog neki?

— Mit lehessen tudni? Azt mondják, a Paar nagyon kedves, behizelgő modoru ember. Ugy halottam, még ma délután fölkeresi Barabást.

— De ezt nem fogjuk hagyni!

Az ügyvéd kísérfje ez alatt nagy izgatottságban izzadt. Honmentő gondolata támadt. Előre elmegy Barabáshoz, megelőzi Paart. És beszélni fog Barabás fejével: ne hagyja magát attól a generálistól, még ha *Bolfrass*-szal is jönne . . .

— No, Isten áldja meg.

Elköszönt az ügyvédtől és szaladt le a megyeház-utcán, Barabás lakása felé. Utközben találkozott

egy újságíróval. Sietett, de nem állhatta meg, hogy annak ne mondja el, hogy mit hallott, és hogy mit akar tenni.

— No, szerkesztő ur, nem tcszem helyesen, hogy Barabáshoz sietek?

— Nem, — felelte zordul az újságíró.

— Ugy? Hát kockáztassam azt, hogy az a generális Barabást addig gyomrozza, amig enged az obstrukcióból. Hát maga is peccovics lett?

— Nem azért . . .

— Hát miért?

— Mert Barabás kifogja nevetni.

Erre már egészen megsértődött a fölhevült ur. Az újságíró jónak látta, hogy világosságot gyujtson a fejében.

— Tudniillik: az a Paar, aki itt van, nem a király főhadsegéde. Nem a Paar és *Bolfrass*-ból való Paar. Az a Paar Ede. Ez pedig Paar Alajos, aki a lovasságnak inspektora, s azért jött ide, hogy a közös huszárok fölött szemlét tartson. Ez pedig aligha kapott megbízást legfelsőbb helyről arra, hogy Barabással kompromisszumot próbáljon csinálni a katonai javaslatok ügyében . . .

Az izgatott ur erre a jókívánságok egész tömegével illette az ügyvédet, aki beugratta. Az újságíró pedig csöndesen megjegyezte:

— Az egészben különben csak az a hiba, hogy már öt nappal elmúlt . . .

— Micsoda?

— April egy. — válaszolta röviden ez.

A színházak virágvasárnapja.

(Színészek szerződötése.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 6.

Thalia kalendáriumában ismét lezárult egy év s virágvasárnap után beköszöntött az új esztendő, a színésznép küzdelmes életének egyik mértföld-mutatoja. Ez a nap nevezetes dátum a színészvilág körében, s nemcsak mozgalmass, de fölöttébb érdekes is. A bucsu a távozóktól a bohém nép körében ama bizonyos méla és fájdalmas akkordok mellett történik. Azután új arcok, új csillagok tűnnek fel, akiket lelkes örömmel üdvözölnek.

Az aradi színháznál kevés a változás. A távozókról s az új tagokról már mind szótunk, most azonban egy újabb, érdekes változásnak terjedt híre. *Csiky* László, a szintársulat drámai hőse és rendezője megvált Aradtól, mert a *székesfehérvári színház igazgatója* lesz. Most dönt el a pályázat a színházra, s azt *Micssey* F. György és *Monori* Sándor szinigazgatókkal szemben *Csiky* kapta meg. Az érdekes színész, ki ugyis, mint a drámai előadások egyik erőssége, s mint rendező is kiváló tagja volt a társulatnak, már be is adta *Zilahy* Gyula igazgatóhoz a szerződés alóli felmentését kérő levelét.

Számos a változás más vidéki társulatoknál, de itt csak az aradi közönség ismerőseiről szólnunk. A nagyváradi színházról távozik *Pintér* Imre és *Pintérné* Szép Olga, *Peterdy* Sándor (ki hír szerint hivatalnok lesz.) *Amon* Margit végképen otthagyja a színházat, mert férjhez megy. Távozik *Székely* Anna is. Új tagjai lesznek a színháznak: *Ruzsinszky* Ilona, *Parlagi* Kornélia, *Haller* Irma, *Keszler* Ede.

A temesvári színház új tagja *Ternyey* Lajos, *Palágyi* Lajos, *Borostyán* Sári. Távozik a *Csiszér*-pár és még többen.

A szegedi színház távozóit közül ismerősünk *Arday* Ida, ki újból Aradra szerződött. Megváltik a társulattól *Donáth* Lajos karmester is, ki a nyáron, mint a Tarka színpad igazgatója járt városunkban.

A kolozsvári nemzeti színház bucsuzó színészei között van *Sugár* Aranka.

HIREK.

— **Tökegyűjtés villany-árakból.** A villamos társulatnak a várossal kötött szerződése, mely a közműhely ismeretes ügyéből kifolyólag lett aktuálissá, érdekes meglepetést hozott Aradváros közönsége számára. Kisült, hogy azok, kik a villamos társulatnak a fogyasztott áram fejében fizettek, tudtukon kívül tőkét gyűjtöttek, s ez annál nagyobb, minél többet fizettek a drága villamért. Ezt a tőkét a társulat pénztárából vehetik fel a fogyasztók, még pedig az említett szerződés értelmében. Azt hisszük, az érdekelt közönség nem fog reánk megharagudni ezért a kis meglepetésért, amelyet mai vezércikkünkben tárunk az olvasó elé.

— **A lovasság felügyelője Aradon.** *Paar* Alajos gróf altábornagy, a lovasság felügyelője ma délután Aradra érkezett, hogy az aradi cs. és kir. 8. Hadik-huszárezred fölött szemlét tartson. Az altábornagy kíséretében jött *Rieger* Ferenc vezérőrnagy, a temesvári lovas-dandár parancsnoka is. A lovassági felügyelőt a pályaudvaron *Lázár* Frigyes ezredes fogadta; a huszárezred tisztikara a Központi szállóban várta. Este a Fehér Kereszt télikertjében *Paar* gróf tiszteltére társasvacsora volt, a melyen a huszárezred tisztikarán kívül a helyőrség más fegyvernembeli főtisztjei is résztvettek. Az altábornagy ma délelőtt szemlét tart a huszárezred aradi osztálya felett; s már délután tovább utazik.

— **A motor-vasut tanulmányozói.** Az aradcsanádi vasutak motoros közlekedésének tanulmányozására ma két vasutársaság képviselői érkeztek Aradra; a *Köszeg-szombathelyi* helyi-érdeklő vasutársaság elnökségének tagjai, névszerint *Markovics* József, *Czeke* Gusztáv és *Frajler* Lajos vasuti igazgatók és a *Dunántúli vasutállozat* elnökgazgatója *Szabó* Gyula országgyűlési képviselő. A nevezett vasutak képviselőit *Sármezey* Endre főmérnök, a motoros kocsiközlekedés felügyelője fogadta és a mai nap folyamán részletes adatokkal szolgált mindenről, ami a motoroskocsik forgalmára, a beszerzési költségekre, a közlekedés üzembe helyezésére és tartására vonatkozik. Holnap reggel a tanulmányozók *Sármezey* Endre vezetése alatt a motoros kocsin utaznak Mezőhegyesre, hogy utközben gyakorlati uton is kiegészítsék tanulmányaikat.

— **Goldis püspök emlékezete.** Vasárnap volt egy esztendeje, hogy az aradi görög keleti román egyházmegye püspöke, *Goldis* József elhunyt. Az évforduló alkalmából az aradi görög keleti román székesegyházban gyászmise volt.

— **Tagányi Sándor jelöltsége.** *Tagányi* Sándor dr. mégis szerencsét próbál a kézdívásárhelyi mandátummal. Két hét előtt föllépett, szabadelvűpárti programmal, a függetlenségi-párti *Polonyi* Gézával szemben. Azonban látva, hogy az erős függetlenségi kerületben milyen gyönge kilátásai vannak, a kudarc elől való féltében jobbnak látta, ha visszalép. Azóta ugy látszik, megint megjött a reménysége: *wjra föllépett.* A félhivatalos *Bud. Tud.*-nak jelentik Kézdívásárhelyről, hogy a kerület szabadelvűpárti választói a jelöltséget *wjól* felajánlották *Tagányi* Sándornak, aki azt a bizalom emez ismételt nyilvánulása folytán *elfogadta.* *Polonyi* Géza vasárnap érkezett Kézdívásárhelyre *Bartha* Miklós, *Bedőházy* János, *Várady* Károly, *Sebass* Dénes, *Hegedüs* Károly és *Ráth* Endre országgyűlési képviselők kíséretében. Vasárnap népgyűlés volt, amelyen *Polonyi* Géza képviselőjelölt, *Bartha*, *Bedőházy*, *Sebass* és *Ráth* képviselők, *Szacsavay* Gyula ügyvéd-és

Bánffy Zsigmond beszédei után az összegyűlt körülbelül 5000 főnyi tömeg elfogadott egy határozati javaslatot a katonai javaslatok ellen, a melyet a küldöttség fog átnyújtani a képviselőház elnökének.

— **A nagyváradai jogakadémia áthelyezése.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A lapokban elterjedt hírről, mintha a nagyváradai jogakadémiát Szegedre akarnák áthelyezni, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban *mit se tudnak*.

— **Mozgósítás előtt?** Egy budapesti estilap értesülése szerint a Balkán zavarokra való tekintettel a *zágrábi* XIII-ik hadtestet a legközelebbi napok egyikén *mozgósítani fogják*. A mozgósítást rendszerint a tartalékos tisztekhez intézett rendelet szokta megelőzni. Ezt a rendeletet a XIII. hadtest tisztjei, elsősorban a honvédség kötelékébe tartozók, már megkapták. A rendeletet *Fejérváry* báró honvédelmi miniszter írta alá s felhívja az említett hadtest tartalékos honvédtisztjeit, hogy lakásukat 8 napon belül ne változtassák s ha ez idő alatt a mozgósítási behívót megkapnák, 24 óra alatt állomáshelyeiken jelentkezzenek. Ugyanennek a lapnak táviratozzák Belgrádból: Miután a kormány meggyőződött róla, hogy úgy a török területen élő szerbek biztonsága, mint a határvidék békéje nagy veszedelemben forog, *elrendelte a szerb hadsereg mozgósítását*. Az állandó haderő már napok óta készenlétben van, hogy induljon a török határ felé. Ezenfelül behívták a *tartalékosokat* az első korosztályból.

— **Egy levelező lap öt éves útja.** Körülbelül egy hónap előtt megírtuk az esetet, hogy egy Aradról címzett és Marosvásárhelyre küldött levelezőlap mint került vissza *öt év múlva* a főtáborhoz. A nagyváradai posta- és táviró igazgatóság vizsgálatot indított az öt esztendő levélzólapon ügyében, s annak eredményéről a következő átiratot intézte hozzánk:

5754/1903.

Az „Aradi Közlöny“ tekintetes szerkesztőségének

Arad.

Az „Aradi Közlöny“ 1903. év március 10-iki számában az „Egy levelezőlap öt éves útja“ címen megjelent közlemény adataira vonatkozólag a vizsgálatot megejtettem.

A levelezőlap bemutatott Marosvásárhelyen *Farkas* Izsák címzettnek, aki kijelentette, hogy nem emlékszik határozottan, vajjon az 1898. évben kézbesített-e neki, vagy sem. A levélkézbesítők oda nyilatkoztak, hogy a levelezőlapot nem látták, illetve az utánküldésre vonatkozó adatokat nem ők jegyezték reá.

A megállapított adatokból arra kell következtetni, hogy a levelezőlap 1898. évben címzett kezébe jutott, mert a címzettnek abban az időben Marosvásárhelyt postafiókja volt; a részére érkezett postaküldemények az általa bérelt postafiókba osztattak be, honnan egyik meghatalmazott közege vitte el a leveleket.

Feltéve tehát, hogy a címzett azon időben elutazott volna, még akkor sem a postahivatali közegek teendője volt a levelek utáncímzése, hanem a címzett által alkalmazott közegeké.

E levelezőlap a folyó évben a címzett irattárából elkallódhatott, valakinek birókába kerülhetett, aki aztán játékból vagy más indokból dobta a levélszekrénybe, honnan ismét postakezelésbe került. Hasonló rossz tréfa gyakran fordul elő.

Nagyvárad, 1903. április 2-án.

Schöpflin,

kir. tanácsos, pt. igazgató.

— **A gyermekmenhely szerződése.** Ma délután négy órakor írták alá *Urdán* Iván főispán előtt a szerződést azok az iparosok, akik az aradi gyermekmenhely építését a legutóbb tartott árlejtésen elnyerték. A kormány részéről a főispán írta alá a szerződéseket. Az építkezést,

amint értesülünk, a legközelebbi napokban megkezdik.

— **Házasságok.** *Pongrácz* Jenő budapesti magántisztviselő vasárnap délután kötött házasságot az aradi zsidó templomban *Roth* Margit kisasszonnyal, özv. *Roth* Józsefné leányával.

Eisler Ede aradi magánhivatalnok vasárnap délután esküdött meg az aradi zsinagógában *Herskovits* Tini kisasszonnyal, *Gross* Adolf bécsi nagyiparos gyámleányával.

— **A gyula-barakonyi vasút ügyében** küldött bizottság *Fábry* Sándor dr. békésmegyei alispán elnöke alatt tegnap ülést tartott, melyben az elnök bejelentette, hogy Békésvármegye törvényhatósága a kért 60,000 és Gyulaváros képviselőtestülete a kért 200,000 korona hozzájárulást megszavazta, így tehát a békésvármegyei érdekeltség támogatásával megtehető a további lépések a hozzájárulások biztosítására. Miután a bizottság az érdekeltség jegyzékét újból revideálta és a lakosság száma, valamint a földbirtokok nagysága szerint végleg megállapította az egyes érdekeltektől kérendő hozzájárulások összegét, kimondta, hogy első sorban az érdekelt nagyobb erkölcsi testületeket: az államot és *Aradvármegyét*, valamint az érdekelt nagybirtokosokat és pedig *József* főherceg, *Sulkovszky* herceg, *Almássy* Dénes gróf és *Lipthai* br. uradalmait keresi meg a szükséges hozzájárulás megajánlása iránt és a mennyiben itt a tárgyalások eredményével befejeztettek, fordul az érdekelt községekhez és közpöbirtokosokhoz. Az állami hozzájárulás ki eszközésének támogatására felkéri a bizottság a vármegye főispánját és a nagybirtokosokkal leendő szóbeli tárgyalások teljesítésével *Bođoky* Zoltán orsz. gyűlési képviselő, *Dutkay* Béla Gyulaváros polgármestere és *Haviár* Lajos főmérnök tagokból álló küldöttséget bizott meg. Elfogadta és jóváhagyta a bizottság a részletes tervek felvételére és elkészítésére nézve szakértő mérnökkel kötött egyezséget és végül elhatározta, hogy a vasutnak *Haviár* Lajos kir. főmérnök és *Berthóty* István tb. főjegyző által kidolgozott ismertetését az összes érdekelteknek már előzetesen megküldi.

— **A színész-egyesület sikkasztója.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Nagy feltűnést keltő sikkasztás került ma a napfényre. Az összeg, amelyről az eseményben szó van, nem nagy, de nevezetessé teszi a sikkasztást, hogy a bűnös kéz a színészek nyugdíjalapját fosztogatta.

Gyárfás Zsigmond, az Országos Színészegyesület könyvelője *háromezer koronát* sikkasztott az egyesület pénzből. — A sikkasztásra csak ma jöttek rá, ugyszintén a módszerre, a melylyel ezt Gyárfás elkövette. Gyárfás a *Magyar- és a Vigszínházról* az általa kiállított nyugtákkal fölszedte azon összeget, amelyet az illető színházak igazgatói tagjaik fizetéséből nyugdíj-illetmény gyanánt le szoktak vonni. Ezt a pénzt aztán megtartotta magának.

Pár nap előtt gyanu támadt ellene, aminek folytán ma váratlan vizsgálatot tartottak a számadásaiban. Amikor a bizonyítékok a bűnösségére mutattak, s őt felelősségre vonták, Gyárfás előbb tagadni próbált, himezett hámozott, később azonban *bevallotta*, hogy sikkasztott.

A vizsgálatot folytatják, mert nincs kizárva az eshetőség, hogy a sikkasztott összeg nagyobb háromezer koronánál. Gyárfást, miután szökésétől nem lehet tartani, szabadlábban hagyták.

— **Építő munkások gyűlése.** Az aradi építőmunkások vasárnap délelőtt népes értekezletet tartottak a városbaza kistermében. A gyűlésen az építőmunkások helyzetéről s a sajtónak velük szemben tanúsított viselkedéséről tárgyaltak hosszasan. Panaszképen felhozták, hogy a munkaadók nem tartják meg azt a munkaár-

szabást, amelyet a tavalyi bérmozgalom befejezéseül megállapítottak, így például a Mikalaka határában épülő fűtőháznál a vállalkozók megtagadták az elfogadott munkaárszabást és napszám szerint akarnak fizetni. *Zubor* Andor iparhatósági biztos azonban felvilágosította a munkásokat arról, hogy a munkabér-megállapítás szabad egyezkedés tárgya s különben is a fűtőház Mikalaka területén épül s így ennél az aradi iparhatóság nem illetékes. Beszétek még a gyűlés szónokai: *Ábrahám* Károly, *Perley* György, *Szilágyi* István és *Wagner* Péter a sajtó viselkedéséről is a munkások napirendjén levő ügyeivel szemben.

— **Temetések.** Vasárnap délután három órakor kísérték örök nyugalomra *Vertán* Oszkár dr. árvaszéki ülnököt a Battyányi-utcai halottasházból. A temetésen megjelent a város törvényhatósági bizottságának számos tagja, a városi tisztviselők *Institóris* Kálmán polgármester, a megyeiek pedig *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispánnal élükön. A halottas háznál a gyászszertartás befejeztével a város tisztviselőikara nevében *Kádas* Kálmán főjegyző megható búcsúbeszédben búcsúzott el a halottól.

Az előbbivel egyidőben történt meg a fiatalon elhunyt *Bauer* Istvánnak temetése. A husz éves ifju korai halála iránti részvét nagyszámú közönséget gyűjtött össze a gyászszertartásra, amely egy reményteljes ifju élet végét jelentette. A temetésen megjelent a pénzügyigazgatóság tisztviselőikara *Embey* Iván igazgatóhelyettes vezetésével és az aradi kerékpárklub is *Tedeschi* Viktor vezetésével.

Ugyancsak tegnap délután temették el *Mátyás* Mihály vendéglőst, Arad egyik közbecsülésben megőregedett polgárát.

— **Báró Bourgoing és Vay báróné.** A párisi „*Gil Blas*“ azt írja, hogy az eltűnt báró *Bourgoing* gardatiszt ezelőtt Pozsonyban szolgált a kilencedik huszárezrednél. Itt megismerkedett *Vay* bárónéval, aki szerelmes lett belé. Később *Bourgoing* bárót családja intervenciójára a bécsi testőrökhöz helyezték át. Forrásunk szerint *Vay* báróné báró *Bourgoing* miatt lett öngyilkos. Annyi bizonyos, hogy báró *Bourgoing* *Vay* báróné eltűnése óta buskomor volt és folyton a a bárónőről beszélt. Mindenesetre feltűnő, hogy báró *Bourgoing* t a Duna mentén látták és nem lehetetlen, hogy a dunába ölte magát. Lehet, hogy a két szerencsétlen lény holttestét majd együtt fogja a Duna valahol kivetni.

— **Pintye György elmebeteg.** *Pintye* György, a volt aradi detektív, a ki több rendbeli pénzhamisítás miatt volt vád alá helyezve, szomorú sorsa jutott. Tegnap hirdették ki előtte a vádtanács határozatát a mely őt az orvosok által rajta észlelt, elmebetegség miatt az országos elmeegógyintézetbe utalja. A hirhett pénzhamisító tehát fegyház helyett az élőhalottak gyászos birodalmába került, ott fejezi be jól indult pályafutását.

— **Letartóztatott gyermekrontó.** *Bajáról* táviratozzák, hogy *Gardi* József bajai magánzót ma letartóztatták, mert 8—10 éves leánykát csábított el. Az orvosi látletelek és a tanúk megerősítik a *Gardi* ellen felmerült vádat.

— **Árlejtés a ségai kisdödővára.** A város közgyűlése kimondta, hogy a magánóvodák szubvenciójának fokozatos beszüntetésével új városi kisdödővókat létesít. A Ségakülvárosban létesítendő kisdödővó-épületére ma délelőtt, *Varjassy* Lajos tanácsnok elnöklésével tartotta az árlejtést a gazdasági szék. Az árlejtés eredménye a következő volt: A föld- és kőmives munkákat *Probszt* Mihály nyerte el, az ács-munkákat *Schmidt* Lajos, a lakatos-munkákat *Juhász* István s a mázólo-munkákat *Braun* N. A.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Aradvármegyében a *fakerti* anyakönyvi kerületbe, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorítóközzel *Schmidt* Dezső jegyzői irnokot anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— Főhadnagy és grófnő. *Dobzamból* jelentik: A minap lovag *Grumeth* Károly, a 13-dik dragonos ezred főhadnagya szabadságra ment. Vele egyidőben hagyta el a várost a fiatal *Apraxin* grófnő, a dobrzani második dragonos ezred kapitányának, *Apraxin* grófnak a leánya. A szerelmes pár Svájcba utazott. A főhadnagy szabadságideje letelt s még nem érkezett vissza. Minthogy pedig a grófnő atyja időközben feljelentést tett a felettes katonai parancsnokságnál, a főhadnagyot jelentkezés esetén *letartóztatják*.

— Vörös zavargások Belgrádban. A belgrádi rendőrség legutóbb elrendelte, hogy a kereskedelmi alkalmazottak is fényképes igazoló-könyvvel lássák el magukat, mint más alkalmazottak. A rendelet miatt a kereskedőségek tiltakozó gyűlést tartottak, melyet azonban a rendőrség feloszlattott. Ennek következtében a belügyminiszterium előtt és a kormánylapok: a *Mali Novini* és a *Vecserni Novisti* szerkesztősége előtt, mely lapok a rendeletet védelmezték — tüntetni akartak, de egy osztály csendőrség ebben megakadályozta őket. A zavargók a csendőrök *fégyverhez nyultak* s szuronyal a néhány száz főnyi tömeget, — melyhez mintegy 50 diák is csatlakozott — szétkergették. Egy zimonyi távirat szerint lőttek is; előbb vak-, majd éles lövéssel. Több tüntető megsebesült. A zavargók a Terézia téren néhány ablakot bevertek. A zavargás estefelé megszűnt, de csak rövid időre, mert este 7 órakor a Kálimegdatéren megújult és oly veszedelmes mérveket öltött, hogy két század lovasság vonult ki, a mely a diákok provokáló magatartása következtében — *többször sortűzet adott*. A sebesültek száma még bizonytalan.

— Leégett színház. Lille-ből táviratozzák: A lillei nagy színház az éjjel teljesen leégett. A tűz fél órával az előadás után ütött ki. Emberéletben nem esett kár, de az anyagi kár igen nagy.

— Tetten ért orvvadászok. *Berezovai* tudósítók három híres orvvadász garázdálkodásáról ad hírt. Az eset *Konopon* történt, hol i. hó 4-én este a három híres vadász, *Csiemás* Miklós, *Trensán* Petru és *Berár* Trailla elmentek *Kintzig* János konopi nagybirtokos erdejébe, hogy vasárnapra egy kis vadpecsenyét szerezzenek. Nem sokáig álltak lesbe, míg egy szép ózba került eléjük, a melyet nyomban leterítették. Azután hozzáláttak a zsákmány feldarabolásához. Fel is osztották azt testvériesen maguk közt és a húst a tarisznyájukba kezdték gyömszölni. Ebben a munkájukban lepte meg őket *Cselmagán* Tivadar és *Roka* Trandafir erdőőrök, kik rögtön kutatás alá vették a vadászokat. Azok azonban a zsákmánnyal együtt eltűntek a sűrűségben. Miután azonban az erdőőrök felismerték őket, a bejelentést ellenük már megtették.

— Leleplezett bankóhamisítók. *Fiuméből* táviratozzák: A fiumei rendőrség bankóhamisító bandát fedezett fel, amely olasz földön gyártotta a hamis osztrák-magyar bankókat s azokat Fiumében hozta forgalomba. A rendőrség letartóztatta *Pillepich* Ernestot, a fiumei törvényszék alkalmazottját, aki hamis *tizkoronások*at hozott forgalomba. A bankókat Ancona-ban egy *Guerrini* nevű kereskedőtől kapta, a ki szervezett pénzhamisító banda feje.

— A husvétli bizonyítvány. Minden bizonyítvány-kiosztásnak van már néhány halottja, vagy szökevénye. A legtöbb az év végének, de az időszak értesítőket is követni szokta néhány ilyen szomorú eset. A mint fővárosi tudósítók táviratozza, *Alexa* Aurél 11 éves gimnáziumi tanuló tegnap reggel óta eltűnt Lónyay-utca 9. számú lakásáról. A fiu játszótársainak azt mondotta, hogy ha rossz bizonyítványt kap, a *Dunába* ugrik. A fiut tegnap a *Ferenc József-hidon* látták sirdogálni. Szülői attól félnek, hogy a fiu öngyilkosságot követett el. A fiu korához képest erős, a haja szőke, szeme kék. Kíváncsi bársonyruha volt rajta.

— Megszökött kereskedő. A fővárosi rendőrség ma Bécsből táviratot kapott, hogy onnan *Pohlmann* Gusztáv kereskedő, akinek a *Wehringerstrassen* 149. szám alatt van üzlete, megszökött. Magával vitte gyermekeit és nejét. A szökevény kereskedő 140.000 korona adósságot hagyott hátra. Azt hiszik, hogy Németország felé szökött, de nem tartják lehetetlennek, hogy Magyarországon, illetve Budapesten tartózkodik jelenleg, mert nejeinek rokonai vannak Budapesten. A fővárosi rendőrség megtette a lépéseket a szökevény közrekerítésére.

— Jótékonyaság. Az aradi siketnema-iskola részére a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalban: az Aradmegyei Takarékpénztártól 50 kor., dr. *Bácskay* Bélától 5 kor., *Tabajdy* Sándortól (*Kisjenő*) 22 kor., *Juhász* Balintól (*Mezőhegyes*) 5 kor., *Vertán* Elektől (*Battonya*) 2 kor., az *Ujarad* és *Vidéki Népbank*tól 5 kor., az *Ujaradi Takarékpénztár*tól 5 kor., és *biharudvari* községtől 10 kor. Mindezekért az emberbaráti adományokért hálás köszönetét fejezi ki *Institúris* Kálmán polgármester a felügyelő-bizottság elnöke.

— Minden pontos embernek gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény-Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— Minden nőnek tudni kell, hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Balassa*-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti a szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztálanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiataloságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. *Poudre* 1. 20 és 2 kor. *Kapható* *Balassa* Kornél gyógyszerárán *Temesvár*, *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* uraknál, *Földes* *Kelemen* gyógyszerárán, *Tábor* *Gyula* gyógyszerárán *Pécskai-ut* 18, a honnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— Porter cipői el vannak ismerve arról, hogy a legjobb gyártmányok közé tartoznak. Sem sikkes formára, sem tartós minőségre más gyártmány fölül nem mulhatja Porter cipőt. Hogy Porter Nagy Áruháza oly bámulatos lendületet vett, azt jórészt a kitűnő cipőáruinak köszönheti. A vidéki közönség ama részének, mely szükségletét személyesen nem fedezheti, ajánljuk, hogy rendeléseit írásbelileg vagy telefonon 824. szám alatt közölje *Porter* Vilmos Nagy Áruházával, a Szabadság-téren. Ez rögtön teljesít minden rendelést és oly gondnal, hogy minden vevő feltétlenül meg van elégedve. Minden csomaghoz a fénykép-bon is mellékelve lesz, mely 10 korona összegnél egy életnagyságu ingyen fényképre jogosít, csupán a díszes papírkéretért térítendő meg 3 korona.

— *Dentolin* fog-crème a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, *Aradon*

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Mindenki tudja, hogy a *Mauthner*-féle impregnált takarmányrepmag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a *Mauthner*-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

—x— Urvendetés dolog, hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érven esülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái *Ibolya* szappanomat, mely a frissen szedett *Ibolya* gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrök is nagy sikerrel használják. Minden külföldi szappant háttérbe szorít. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: *Szabó Béla* gyógyszerész, pipere szappangyáros *Miskolcon*. Raktár *Vojtek* és *Weisz* drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében *Aradon*.

Modern rabszolgakereskedő.

(Rigal ur áról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 6.

Nemzetközi jelentősége van annak a pörnek, amelyet most indított meg a párisi bíróság. Ennek a pörnek a részletei rendkívül érdekesek, mert megdöbbentő képet nyújtanak arról a sötét bűnről, amelyet díszkréten rabszolgakereskedésnek nevezünk. Ennek a kereskedésnek a portékája a fiatal női szépség. Mindenütt a világon virágozik ez az üzletág a rendőrség legéberebb kutatásának ellenére is. De sehol sem ülték oly nagy stilben, mint az a francia vállalkozó, *Jean Rigal*, akit a minap lepleztek le.

Rigal egy, a francia fővároshoz közelfekvő városnak, *Bois de Colombes*-nak legtekintélyesebb polgára; elnöke a helybeli kaszinónak, keresett vendége a jó társaságnak s azt tekintik elite-esküvőnek, ahol *Rigal* a násznagy. Ismerősei nem is sejtették, mily veszedelmes ember ez a gentleman — titokban. Feltűnt azonban *Bois de Colombes*-ban, hogy egy idő óta sűrűn fordulnak elő családi botrányok. A múlt nyáron egy vagyonos kereskedőnek bájos 16 éves leányát szöktette meg egy ur; ugyan-csak tavaly ősszel pedig egy bírónak a családjában fordult elő hasonló esemény. De legsűrűbben természetesen a szegényebb osztályban szerepelt a megszöktetett leány, aki eltűnt és sohasem tudtak a nyomára akadni. *Bois de Colombes* erkölcsösségén nagyon égett ez a folt s az emberek kezdtek furcsa híreket sütni.

Január havában névtelen levél érkezett a városba rendőrfőnökhöz.

T. uram!

Ugy látszik, önök vakok, vagy tudatlanok, mert nem látják meg a szálkát sem a szemükben. Nem tűnt fel önöknek, hogy a sűrű elcsábításokban csupa olyan elcsábító szerepelt, akiket *Rigal* mutatott be a családoknak!

Ha bomba csapott volna a rendőrségi palotába, kisebb felfordulást okozott volna. Hogyne! *Rigal*, a jótékonyasági egyesület elnöke, bizottsági tag, szalonember és gazdag ur, hogy lehetne róla feltételezni ilyen sötét bűnt?

Hanem a rendőrség titokban megfigyeléseket kezdett tenni.

Most tűnt fel csak, hogy *Rigal* igen sűrűn utazik Párisba és onnan Havreba, meg a többi kikötőbe. Az is szembeötlő lett, hogy *Rigal* valahányszor *Bois de Colombes*-ba jön Párisból, mindig egy barátját hozza magával, aki mindig fiatal és csinos ember s amellel párisiasan öltözik is.

Február havában egy *Dumortier* nevű barátját hozta magával, egy 24 éves fiatal urat, kinek puszta láttára szerelemre gyultak a nők. Remek táncos volt *Dumortier* ur s kitűnően értette a legdivatosabbat, a cake-walkot. Több sem kellett *Bois de Colombes*-ban. Farsang volt s így könnyen ment az ismeretség. *Dumortier* csakhamar kegyenc lett a társaságban, főként pedig mindennapos vendége a leányos házaknak.

Pár heti ott tartózkodás után újra kipattant a már gyakran ismétlődött hír: C. R. városi tanácsosnak alig 15 éves leányát megszöktették éjnek idején a szülei házból a szobaleány megvesztegetésével — automobilon.

Amikor reggelre híre ment ennek a városban, egy hivatalos távirat titka is kiszivárgott: *Rigal* urat, aki „véletlenül” éppen Párisban időzött, letartóztatták.

Immár nyilvánossá vált az egész titok: *Rigal* leánykereskedéssel foglalkozik. Azok a csinos urak az ő ügynökei voltak.

Pár heti vizsgálat után teljes képet nyert a rendőrség a Rigal üzletéről.

Fényes vállalat volt. Voltak összeköttetések Newyorkkal, Londonnal, Dél-Afrikával és Venezuela-val. A leányokat, akiket elcsábítottak, a kötőbe vitték s álomitalal elkábítva szállították hajóra. Rigal kitűnő árakat kapott a portékájáért; a városi tanácsos leányát például özetesen adta el s 125 font sterlinget kapott érte, ami körülbelül 3200 koronát tesz.

Rigalt most vonta felelőségre a párisi bíróság s a per előreláthatólag szenzációs lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szelléné bűnügye. Az aradi járásbíró az elmúlt nyáron 100 korona pénzbüntetésre ítélte Szellé Józsefnét, amiért a férje csődügyében kirendelt csődválasztmányt írásbeli beadványban sértegette. A beadványban azt írta Szelléné egy csődválasztmányi határozatról, hogy ennek a határozatnak még vissza kellett volna származnia abba a sötétségbe, ahonnan elő került. Szelléné felebbezett az ítélet ellen s a törvényszék felebbeviteli tanácsa ma tárgyalta az ügyet. Szelléné ügyvédje, Szabó Károly azt vitatta, hogy a csődválasztmány nem hatóság és így Szelléné nem követett el hatóság előtti sértést, ahogy azt az ítélet kimondotta. Egyben kérte, hogy a bíróság szerezze be az eredeti beadványt, a mely az eljárás alapjául szolgált s abból ki fog tűnni, hogy Szelléné sajátkezűleg írta-e alá a beadványt, vagy pedig meghatalmazás útján valaki mással aláíratta. A bíróság helyt adott a kérelemnek s a tárgyalást a beadvány beszerzése végett elnapolta.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1908. évi április hó 8-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

35. A tanács jelentése a városligetben, az élőviz csatornán átvonuló „Kövér Gábor” hid befestése iránt tett intézkedés jóváhagyása tárgyában. 36. A kereskedelmi m. kir. minisztérium intézménye az utmesteri iskolák tárgyában. 37. A tanács jelentése a ménésügyi 1 holdas részletekre felosztott 175 hold föld bérletére nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt. 38. A tanács jelentése özv. Bakó Pálnéval a nagylegelőbeli 85. sz. 5 hold föld bérletre kötött szerződés jóváhagyása iránt. — 39. A tanács jelentése Stefanov Mia által, a várostól bérelt közlegelőbeli 17. sz. és 50. sz. 10 hold, Orga Száva által bérelt közlegelőbeli 10. sz. 5 hold, ifj. Stefanov Oresztie által bérelt közlegelőbeli 16. sz. 5 hold, Ruzsity János által bérelt közlegelőbeli 23. sz. 5 hold, Jovanov György által bérelt közlegelőbeli 39. sz. 5 hold, Buza György által bérelt közlegelőbeli 9. sz. 5 hold, Dogyan János által bérelt közlegelőbeli 5 hold, id. Stefanov Oresztie által bérelt közlegelőbeli 18. sz. 5 hold, Katity Miádon által bérelt közlegelőbeli 13 és 25. sz. 10 hold, Balint József által bérelt közlegelőbeli 26. sz. 5 hold, Sedity Péter által bérelt közlegelőbeli 14. sz. 5 hold, Bosnyák Miklós által bérelt közlegelőbeli 15. sz. 5 hold, özv. Tóth Istvánné által bérelt közlegelőbeli 47. sz. 2 hold és 19. sz. 5 hold és Toth István által bérelt közlegelőbeli 27. sz. 5 hold föld bérletének meghosszabbítása iránti kérvényekre. 40. A tanács jelentése a néhai Kövér Gábor emlékeztetére felállítandó emlékkő tárgyában. 41. A városi iskolaszék előterjesztése, a községi iskolaszékek számára kiadott új utasítás 1. § b. pontjának módosítása iránt teendő újabb felterjesztés tárgyában. 42. Pozsony sz. kir. város közönségének átirata a cukor kontingensről szóló törvényjavaslat elvetése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának hasonlított felirattal való támogatása iránt. 43. Polgármester jelentése Dömötör László középiskolai tanár ur által, az ingyen kenyér alapjára rendezett előadások tárgyában. 44. U. az.

előterjesztése, az esküdtbíróági összeíró bizottság megalakítása tárgyában. 45. A tanács jelentése az Aradi Nemzeti Színház tagjainak azon kérelme tárgyában, hogy a községi adó alól felmentessenek. 46. Az aradi ipartestület által, a létesítendő közműhely ügyében megtartott értekezlet eredményét feltüntető jegyzőkönyv. 47. Polgármester jelentése az aradmegyei takarékpénztár által, az árvaház alapjára adományozott 100 korona névértékű záloglevél tárgyában. 48. U. a. bemutatja Biszterszky Kázmér állatorvosi oklevelét kihirdetés végett. 49. A polgármester jelentése Vertán Oszkár dr. elhalálozásával üresedésbe jött árvaszéki ülnöki állás betöltése tárgyában. 50. Ramer István tb. alkapitány kérvénye 6 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 51. Tanács jelentése a magyar szármányaggyár részére átengedett 292 négyzetöl területre nézve kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

Institoris Kálmán polgármester a város február havi közállapotairól következő jelentést terjeszti be a szerdai közgyűlésnek:

A közegészségi viszonyok a múlt havihoz hasonlóan kevésbé kedvezőeknek mondhatók, amennyiben a betegülések sűrűn mutatkoztak, a halálozások száma is nyolccal emelkedett. A betegségek közül a gyuladós és gümőkörös tüdőbajok voltak túlnyomó számban; azonkívül a csusz és influenza is sűrűn tapasztaltatott. A heveny ragályos kórformák ritkán mutatkoztak. Nevezetesen a kanyaró 13, a vörheny 4, a typhus 2 és a bányahimlő 7 új esettel lett bejelentve. A trachomás betegek száma volt február hó végén 9, szaporodott 4, gyógyult 5, maradt 8, kórházban kezeltetik 4, idegen 4. Elhalt összesen 116 egyén, 61 férfi, 55 nő, az elhaltak között helybeli 107, idegen 9. A halálozás aránya: 1000: 23.8. A megyei közkórházban ápolatott 551 egyén, az izraeliták kórházában 12, összesen: 563, ezek közül gyógyult 158 javult 126, meghalt 16.

A népesedési viszonyokban változás nem állott be. Élve született 155, 73, fiú 82 leány, törvényes 128, törvénytelen 27. A születések évi aránya 1000: 34.4. Házasság kötött 38.

A személy- és vagyonszükséglet nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 51 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 29 esetre nézve kinyomoztatottak. A kihágási bíróságnál február hóban elintézetlen maradt 112 ügy, március hóban befolyt 208, ebből elintézetett 214, elintézetlen maradt 106. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintézetett 8. Reiratott 738 cseléd. A városi szegényápolóba elhelyezve volt 116 egyén, március hóban felvételtett 5, meghalt 1, kibocsájtott 4, marad a hó végén 116. A havi segélyben részesített városi szegények száma volt február végén 684, március hóban felvételtett 7, a segélyezés megszűnt 60 egyénnél, maradt e hó végén 631 városi segélyezett. Tűz 4 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem öltött.

A községi bíróságnál február hóban tárgyalás alá nem maradt ügy, március hóban befolyt 1269, elintézés alatt állott összesen 1269, ebből elintézetett 1269. Végrehajtást fogantatott 197, árverés tartatott 1. A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek tartózkodásra és távozásra jelentkezett 150 közhadseregbeli és 106 honvéd tartalékos. Onként besoroztatott 1. A póttartalékba helyeztetett 1. Szabadságotatott 1. A város terhére vendégülökben elszállásoltatott 1 tábornok, 4 törzstiszt, 11 főtiszt.

Allami adó befolyt pénzben 25019.87 kor., leírás útján 3132.08 kor. Betegpótlási pótdó befolyt pénzben 615.25 kor. Hadmentességi díj 378.40 kor. Bélyegilleték 10222 kor. Szárazér szabályozási költség 37.20 kor. Iparkamarai díj 313.22 kor. Községi adó 12980.68 kor. Leírás útján 1452.66 kor. Utadó befolyt pénzben 2040.69 kor. Leírás útján 203.53 kor. Átirási díj befolyt pénzben 2050.56 kor. Csatornázási költség 5694.98 kor. Idegen közadó befolyt pénzben 1515.99 kor. Leírás útján 6167.89 kor. Az adóügyi osztály folytatta az I., II. osztályú kereseti adó előírását, a földadó fejlesztését, a múlt évi közadó főkönyv mérlegelését és a mérlegeredmények áthozatalát, a III. osztályú kereseti adó és hadmentességi díj kötelesek vallomásainak begyűjtését. Befejtette a IV. oszt. kereseti adó kivetése körüli előmunkálatokat. A házi pénztár bevétele volt

163020.16 kor., kiadása 108844.77 kor., maradványa 54175.39 kor. Az utépítési alap bevétele volt 235469.40 kor., kiadása 9656.92 kor., maradványa 225812.48 kor. A különféle alapok bevétele volt 874154.59 kor., kiadása 68375.68 kor., maradványa 805778.94 kor. A sorompónál szedett köveztvám befolyt 5327.98 kor., helypénz 7417.18 kor., összesen 12745.08 kor., kiadása volt 1621.97 kor., maradt tiszta jövedelem 11123.11 fillér. 1903. január 1 től március végéig befolyt: a sorompónál szedett köveztvám 14044.94 kor., helypénz 15334.82 kor., partvám 574.62 kor., összesen: 29954.38 kor., kiadása volt 6188.33 kor., maradt tiszta jövedelem 23766.05 kor.

Végül van szerencsém bejelenteni, hogy a házi pénztárban előre nem látható kiadások terhére márc. 1-ig kitalványoztatott 1064.16 kor., márciusban kiadott 1337.10 kor., rendelkezésre áll még 15598.74 kor.

NAPIREND.

Április 7. Kedd. Róm. kath. naptár: Epifán. — Protestáns naptár: Epifán — Görög-keleti naptár (március 25.): Gyümölcsös bologasszony. — A nap két 3 óra 11 perckor, nyugszik 6 óra 21 perckor.

Közelet-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-múzeum helyisége mellett dílésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, keleten sok helyütt csapadék.

Április 7. Az aradi kerékpárklub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor (Japan kávéház külön terem.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetéskeptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéskeptelenségekről tesz jelentést: Klein testvérek, keresk. cég Orosháza. Pollák Sám. keresk. cég Magyar-Székl. — Davidovics Helon, Tisza Újlak. — Geisler István, Reichenberg. — Stern Mór, Ungvár.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, Április 6.

Déltőzsde. Buzakínál mérsékelt, a vételkérő korlátozott. Kedvező irányzat mellett 25,000 métermézes kerüli forgalomba, néhány fillérral drágább áron. Egyéb gabonamerek kedvezők. Időjárás szeles.

Esti tőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, páris 5-ai olcsóbb.

Zárás 12 órakor:

Buza áprillisa	7.56—7.57
Buza májusra	7.47—7.48
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs áprillisa	6.66—6.68
Rozs októberre	6.39—6.40
Zab áprillisa	6.01—6.02
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.05—6.06
Tengeri júliusra	6.11—6.12
Repce augusztusra	12.35—12.45

Zárás 5 órakor:

Buza áprillisa	7.54—7.55
Buza májusra	7.47—7.48
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs áprillisa	6.65—6.66
Rozs októberre	6.38—6.39
Zab áprillisa	6.—6.02
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.03—6.04
Tengeri júliusra	6.09—6.10
Repce augusztusra	—

Zárás 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	694.75
Magyar hitelrészvény	721.50
Leszámlolóbank részvény	456.50
Rima-Murányi vasút részvény	476.75
Osztrák-magyar államvasút részvény	687.75
Közúti vasút	510.—
Városi villamos vasút részvény	311.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, Április 6.

Magyar aranyáradék 4%	121.45
Magyar koronaáradék 4%	99.40
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	92.75
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Florvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereségsorajegy kölcsön	201.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	157.—
Osztrák papíráradék	100.35
Osztrák áradék ezüst	100.35

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felé érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felé:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.05
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felé:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felé:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felé:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.58

CSARNOK.

A korhadt fakereszt.

Irtá: **Bignio Mariska.**

(4)

(Folytatás.)

Mily gondolatok ébrednek a leányszívben, ha magát megcsalva érzi! A fantázia mindég tuzásokba ragadja. A napsugár melegében csak azt látja, ami perzsel, az édes álmokban ringató hold-fény mintha most csak gunyolná őt; a szellő is csak a más boldogságáról beszél, még a virágkelyhek illata is lázítja őt. S minél jobban elrejti szíve mélyében a bántalmakat, annál inkább szétrombolja az a gondolatok józanságát.

Gondolkozni kezdett: mért is nehezedik a Zsámboky lányokra mindég a boldogtalanság fellege? Talán nem is a végzetben, hanem lelkük gyámoltalanságában rejtik az ok: nem tudják kiválasztani ki érdemes arra, hogy szeressék. — Nagy büszkeséggel tartózkodnak a férfivilágtól, — s azután mégis akad egy, aki gyújtó pillantásokkal a jégfalak közzé hatol; s ez a szívek rejtekében takart érzelem-kincsek birtokába jut, kába, esztelen képzelemmel félistennek látja őt az elvakult női szem: törvényt csinál belőle, csak ez az egy, más ne következzen soha. Pedig nincs megírva sehohsem az, hogy a nő egy arra méltatlan férfit is szeressen. Zsámboky Margit addig gondolkozott, még egy nagyot gondolt. Ott maradt Győrben és mulatni kezdett a francia tisztekkel, hogy mi lesz tovább, azzal nem törődött; lázongó lelkét akarta elaltatni, megpróbálni szépsége mennyit ér?

Szereplésének megjött a kívánt eredménye; csakhamar köré csoportosult az egész szereplő férfi-világ. Szépségét kissé kacér öltözködéssel fokozta, szellemes észrevételeivel közfigyelem tárgya lett, egyes mondásai szállóigévé váltak, s az történt meg, amire a maga sem számított, hogy Du Clair tirailleur gárda-kapitány komolyan bele szeretett. S a fess francia tiszt sima gyöngéd modorával mélyebb benyomást gyakorolt reá, amint egy ilyen nagy család után gondolni lehetett volna. Először csak szellemesnek találta Du Clairt, akivel érdemes foglalkozni, aztán észre vette tekintetében a tiszteletteljes, mély bódolatot, a francia tiszt szívének gyöngéd szelid vonásait, melyek tartózkodó szerénységgel csak a szemek meleg sugaraiból találtak kifejezést. Du Clair nem csak a gárda legdaliásabb tisztje volt, de tudományosan művelt okos ember is; gondolatai sokkal mélyebb hullámokon jártak, minthogy az elbizott büszség magával ragadhata volna, mint többi tisztársait általa is s meg volt benne az a ritka finom érzék, hogy nem csak cselekedeteire vigyázott, de gondja volt arra is, hogy az emberek mit beszélhessenek felőle.

A Földváry iránt érzett viharos szenvedély után, Margitnak nagyon jólesett a művelt francia tiszt társaságában lenni, önfeledten adta át magát a kellemes érzésnek, melyet ő barátságának nevezett, nem is akart arra gondolni, hogy ez más érzelem is lehessen, s észre sem vette,

hogy a régi sebek nem lájnak már úgy, szelid megnyugtató érzelem váltotta fel őket.

Ez alatt a magyar dalia Aspernél küzdött a győzelmi babérért. Itt Napoleon minden támadása megtört Károly főherceg seregén. Földváry János óhajta teljesült: győzelmes ütközet után vonulhatott vissza. Elég volt táve a becsületnek, most dobogó szívvel sietett haza, hogy boldogságának fészket fölépítse, eltemeti a multnak emlékeit. Különbben is komolyabban véve nemes férfi karakter volt, rosszabb volt a hite, mert néha meggondolatlanul beszélt. A tiszta szerelem gondolat a egész felüditette lelkét, gyermekes gyöngéd ábrándok hatották át erős szívé.

(Vége következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 174. sz.

Páros.

Kedden, 1903. évi április hó 7-én:

CSILLAG TERÉZ mint vendég:

A négy évszak.

Idyll 4 részben. Irtá: Hevessi József és Heitényi Béla.

SZEMÉLYEK:

Bandi	Ternyei L.	Klotild	Szilassy J.
Huska	Csillag Teréz.	Szobapincér	Németh J.
Sophie	Pajor Agnes	Juliska	Kley Margit.
Káplár	Juhász S.	Jóska	Németh J.
Sandor	Györe Alajos.	Bandi	Kley Marika.

Közdets este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátainknak, ismerőseinknek, egyesületeknek, kik felejtethetetlen halottunk:

BAUER ISTVÁN

végtségén részvétükkel fájdalomunkat enyhítették, ezuton mondunk őszinte köszönetet.

Arad, 1903. április 6.

A gyászoló Bauer-család.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek

Építészeti irodámat

szíves figyelmébe ajánlani.

Hivatkozással husz évi gyakorlatomra, mely időt több elsőrendű építési irodában töltöttem, bátorodom magamat az építeni szándékozó közönségnek becses pártfogásába ajánlani.

Ugy új házépítést, mint átalakítást, tartozást elvállalok.

Értekezni lehet vélem József főherceg-ut 10-ik szám. (Maffei-ház.)

Schön Károly,

vizsgázott kőművesmester.

597

Köszönetnyilvánítás.

Alólirottak ezuttal is köszönetüket fejezik ki mindazoknak, kik szerető férje és atyjuk elhunytával részvétüket nyilvánították.

Pankota, 1903. április 6.

Őrv. **Donnawell Fülöp**né és gyermekei.

855

Legfinomabb
illatszerek, öntöző-vizek
és husvét-cikkek
dus választékban
szolid áron
Földes Kelemennél.

2—3 hold jó
lóhere-kaszálót
kiván 1903. évre
bérbe venni

az

Aradi közuti vaspálya és téglagyár
részvénytársaság. 854

200—1903. vég. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1903. évi Sp. III. 155/2 számú végzése következtében Dr. Mandl Vilmos aradi ügyvéd által képviselt Erber és Fleischmann aradi cég javára, Hunya Markó pankotai lakos ellen 618 kor. 93 fill. s jár. erejéig 1903. évi február hó 27-én fogatósított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1522 kor. 80 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle rőfös áruk eladatnak.

Ezen árverés Hunya József pankotai lakos 3000 kor. tőke s jár. követelésére is kitűzetik.

Mely árverésnek a világi kir. járásbírósnak 1903. évi V. 29/2. számú végzése folytán 618 kor. 93 fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi február hó 25. napjától járó 5% kamatai, 1/3% és eddig összesen 90 korona 18 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Pankotán, alperes lakásánál leendő eszközésére 1903. évi április hó 9 ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, úgy ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Világos, 1903. évi március hó 26. napján.

Najmányi Béla,

kir. bír. végrehajtó.

852

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet, mely több mint 500 ábrát tartalmaz

órák, arany-, ezüst-árúkról és zenemű-cikkekről.

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brúx 276. sz.

(Csehország.)

2721

Husvétra

mindenki új ruhát szeretne olcsón.

REINER S. SÁNDOR nagy áruháza
Arad, Hunyadi- (Fekete kutya) utca 2. szám

Budapesten és Bécsben oly bámulatos olcsó árban vásárolt szöveteket, kézműárakat, valamint esipkéket, szalagokat és más díszítéseket, hogy már pár koronával is mindenki kielégítheti legkedvesebb óhaját.

559

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó ház.

Számlakon, a főtéren egy sarokház, mely üzletnek alkalmas eladó, esetleg bérbeadandó. Bővebben értekezhetni Özv. Jönescu Döménénél, Bocskay-tér 6. 825

Halász-utca 27. sz. a.

3 szobából álló utcai és egy 2 szobás udvari lakás azonnal olcsón kiadó. 808

Eladó

ház és háztelkek Aradon, Kőlcsey-utca 9. szám alatt, kedvező feltételek mellett. 844

Legjobb minőségű

Butorokat

készletben tart és jutányos ár mellett ajánl

Varga József

asztalos mester, Arad, Kápolna-utca 6/b. szám. 487

Husvéti

kitünő Magyarádi és Ménesi fehér és vörös

של פתה

BORT,

valamint kitünő

szerémi szilvóriumot

ajánl 847

Donáth Simon,

az arany A. B. C.-hez.

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arczkép, táj- és genreképek művészi kivitelben való megfestését. 538

Vázlatok és költségvetések kívánatra készíttetnek.

Borszivattyúk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gumimicsövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtatnak.

Végh István

épület és díszmű-bádogos

Aradon, Boros Béni-tér 10. (Nádor-utca sarkán.)

Elvállal mindennemű ornament épület bádogos és templom-tornyok fedését, továbbá vízvezeték munkálatokat, fürdőszobák felszerelését, konyha berendezéseket, u. m. olcsó és csőrepedés javításokat, úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árak mellett, pontos és gyors kivitelben. 573

KINTZLER ZOLTÁN

Gronometer műérés és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

KISS GYULA

épület és műbutor asztalos

Aradon, Halász-utca 28. (Vilmos-utca sarkán.)

Elvállal minden az épület és műbutor-asztalos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt- és irodal berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a leg egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig és legjutányosabb árban. 518

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálok.

Pardy J. Vilmos

uri- és női cipész

Arad, Tökölly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét

czipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket készítek a legszolidabb árak mellett. Különös súlyt fektetek arra, hogy minden egyes vevőm teljes megelégedését kiérdemeljem. Miért is üzletemben csakis a legfinomab bórneműeket használom fel. 228

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezeltől Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

Az előnyös bevásárlásnak legújabb meglepetésére

talál a n. é. közönség Ferray- és Rákóczy-utca sarkán. Kristyóry-féle házában. Szállasi Aladár által ujonnan berendezett rövid-, rövid- és játék-áru kereskedésében. Hol creton-, kanavász-, vászon áruban, u. m. szines pamutban, harisnyákban, szalagokban, dobányzó-szerekben, pénztárcákban és kézimunkához szükséges cikkekben dus, gazdag raktár tartatik. Különösen ajánlja jóhírnevű

gép-harisnya kötődjét,

melyet Aradon még nem létezett kötőgépekkel szerelt fel, hol új harisnyák kötését és fejelését. Kesztyűk-, kamáslik-, alsószojnyák, alsóingek és minden a kötő szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészíték. 335

Uj üzlet!!!

HEGEDÜS GYULA

Uj üzlet!!!

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru különlegességek kereskedése Aradon, Andrassy-tér 15. (Herman-palota.)

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Andrassy-tér 15. sz. alatt a Herman-palotában

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok ruha-, haj- és fogkefe különlegességeket, mindennemű háztartási-, ipari-, gazdasági- és fenyűzési-keféket, meszelőket és minden e szakmába vágó cikkekkel, ugyszintén mindenféle tisztító szereket, szarvasbőröket, szivacsokat, bel- és külföldi pipere-árakat, illatszereket, mosdó szappanokat, fog-porokat, fogpasztákat, szájjvizet, hölgyporokat, fésűket, stb. stb.

E téren szerzett szakismereteim és elsőrendű üzleti összeköttetésem képessé tesznek arra, hogy igentisztelt vevőim legkényesebb igényeit is mindig a legjobb gyártmányú iparcikkkel és szolid árak által elégíthessem ki.

Főtörökvésem lesz a nagyérdemű közönség bizalmát kiérdemelni. Magamat szives pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel:

Hegedüs Gyula.

HUSVÉT

Alkalmi Czikkek.

Husvéti Tojások
Husvéti Nyulak
Husvéti öntözők
Bel- és külföldi illatszerek
Parfümök.

Férfi Divat Osztályból.

Fehér és színes Ingek és egyéb fehérnemű
Divatos tavaszi kalapok és sapkák (Szalmakalapok is!)
Nyakkendők
Harisnyák
Zsebkendők
Keztyük
Esőernyők
Sétabotok
És a lehető legnagyobb választékban:
Czipők.

Női Divat Osztályból.

Blúzok
Női fehérnemű
Fűzők (miderek)
Női napernyők
Esőernyők
Harisnyák
Zsebkendők
Zsüponok
Czérna és Glaszé keztyük
Övek
És a lehető legnagyobb választékban:
Czipők.

Gyermekek részére.

Gyermekek Fehérnemű
Fü-öltönyök mosó-anyagból és szövettől
Leányka-öltönyök mosó-anyagból és szövettől
Kalapok és sapkák (Szalmakalapok is!)
Gyermek napernyők és esőernyők
Gyermek keztyük
Gyermek Patent-harisnyák
Gyermek zoknik
Gyermek zsebkendők
És a lehető legnagyobb választékban:
Czipők.

Különféle.

Husvéti ajándékok a bőrpar, a bronz, a kínai ezüst, a porcellán,
majolika és üvepipar terén.
Valódi schönfeldi porcellán áruk
Gyermek-kocsik!
Szőnyegek
Ágy- és asztal-terítők
Nyári játékok gyermekek részére
Bőröndök
Utazási Czikkek.

Vidéki rendelések 12 órán belül intézhetők el a legnagyobb gondal! — Ajánljuk tisztelt vidéki és megyei
közönségünk figyelmébe 324 számú telefonunkat!

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.